

autor
Michal Decker

atelier
Atelier Kohout Tichý
FA ČVUT ZS 2015/16

**urbanistická
koncepce
města
Nepomuk
—obraz
maloměsta**

autor
Michal Decker

atelier
Atelier Kohout Tichý
FA ČVUT ZS 2015/16

**urbanistická
koncepce
města
Nepomuk
—obraz
maloměsta**

Děkuji Michalu Kohoutovi, Davidu Tichému a Filipu Tittlovi za perfektní vedení, rady a podněty v průběhu celé práce, nikdy nemizící náboj, profesionalitu a smysl pro humor.

Děkuji své přítelkyni, rodině, za morální podporu během tvorby této práce a v průběhu celého studia.

**Urbanistická koncepce města
Nepomuk—Obraz maloměsta**
Fakulta architektury,
České vysoké učení technické
Ústav nauky o budovách 15118

autor:
Michal Decker

vedoucí diplomové práce:
doc. Ing. Arch. Michal Kohout

konzultant:
Ing. Arch. David Tichý, Ph.D.

2015/16

Obsah

	6	Zadání diplomové práce,
	7	Prohlášení diplomanta
představení	11	Město Nepomuk—úvod
	12	Širší vztahy
	14	Okolí sídla
	16	Morfologie
	18	Historický vývoj města
	20	Ikony minulosti
	22	Ikony současnosti
analýza	26	Části města a jejich charakter
	28	Obyvatelé
	30	Vybavenost
	36	Využití území
	38	Přístupnost území
	40	Komunikace
	42	Typologie zástavby
	46	Hledání slabin, témata
	48	Konkrétní slabiny a jejich charakteristika
koncepce	60	Úvodní slovo
	61	Role Nepomuku
	62	Vztah k místu
	63	Vztah ke krajině
	64	Urbanistická koncepce—širší vztahy
	66	Urbanistická koncepce města
	68	Lokality
	68	Tvar a kostra sídla
	69	Krajiný rámeček
	70	Bilance
	71	Hierarchie míry soukromí veřejného prostoru
místa	74	Nadhled
	76	Celkový pohled
	78	Mihovka
	82	Historická cesta
	88	Nové město
	92	Sídliště

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE, FAKULTA ARCHITEKTURY

2/ Zadání diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: **Michal Decker**
 datum narození: **14. 07. 1989**
 akademický rok/semestr: **2015/16 ZS**
 ústav: **Ústav nauky o budovách 15118**
 vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Arch. Michal Kohout**
 konzultant: **Ing. Arch. David Tichý, Ph.D.**

téma diplomové práce:

Urbanistická koncepce města Nepomuk—Obraz maloměsta

viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

- popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení
 Vyhledání, popsání a posílení charakteru města Nepomuk na úrovni celého sídla i jeho jednotlivých částí. Zvýšení kvalit místa opravením, dotvořením nebo přetvořením tohoto charakteru. Prověření možností rozvoje a transformace města.
 Cílem je stanovit celkovou koncepci města i směry jeho hlavního rozvoje, a současně identifikovat slabá, riziková místa, a navrhnout jejich zlepšení.
- stavební program:
 Projekt bude obsahovat jak analytickou část zabývající se rozbořením současných potenciálů a problémů města, tak jádrovou část urbanistické koncepce ukazující řešení v několika měřítkových rovinách—od širších souvislostí celého sídla k podrobnějšímu řešení jednotlivých lokalit. Eventuálně budou konkrétní řešená místa rozpracována podrobněji podle individuálních požadavků—popisem, zobrazením v půdoryse, axonometrii, vizualizaci nebo schématem.
- popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování
 – autorská zpráva
 – analytická část
 – urbanistické schema širších vztahů 1 : 10 000
 – urbanistický koncept sídla 1 : 5 000
 – urbanistický plán sídla 1 : 2 500
 – eventuálně zpracování vybraných míst
- seznam dalších dohodnutých částí projektu
 – model

Rozsah a měřítka jednotlivých výkresů či modelu a stavební program mohou být vedoucím projektu ještě upřesněny.

Datum a podpis studenta

Datum a podpis vedoucího DP

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE	
FAKULTA ARCHITEKTURY	
AUTOR, DIPLOMANT: Michal Decker AR 2015/2016, ZS	
NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE: (ČJ) URBANISTICKÁ KONCEPCE MĚSTA NEPOMUK—OBRAZ MALOMĚSTA (AJ) URBAN CONCEPT OF NEPOMUK—THE IMAGE OF THE CITY JAZYK PRÁCE: ČESKÝ	
Vedoucí práce:	doc. Ing. Arch. Michal Kohout Ústav nauky o budovách 15118
Oponent práce:	
Klíčová slova (česká):	MALOMĚSTO URBANISTICKÁ KONCEPCE
Anotace (česká):	Tématem diplomové práce je urbanistická koncepce města Nepomuk vytvořená s akcentem na obraz maloměsta. Koncepce se zakládá na vizi charakterově bohatého a čitelného města, které je v první řadě kvalitním domovem. Města s jasným směrem rozvoje vedoucím spíše směrem dovnitř, k lepšímu využití možných příležitostí, kterých nemusí být na maloměstě mnoho. Koncepce v sobě kombinuje práci v několika měřítkách – od širšího přístupu ke krajině a rozhraní krajiny a města, přes dotvoření města podle nové struktury, zásadní úpravy nejdůležitějších veřejných prostranství, až po drobné zásahy ve veřejném prostoru. Cílem diplomové práce je komplexní návrh nabízející roli stabilního sídla a jeho okolí.
Anotace (anglická):	The thesis deals with an urban concept of the town Nepomuk with emphasis on the image of a small town. The concept is based on the vision of characteristically rich and well-arranged town which is primarily a good home and sets clearly the direction of its development. The town development tends inward to better usage of the potential opportunities that may not be always available in a small town like this. The concept combines work in several scales – from wider access to land and interface landscapes and cities, through the completion of a new city structure adjustment of major public spaces, after minor interventions in public area. The aim of this thesis is a comprehensive suggestion that offers a position of a stable settlement place and its environment and surroundings.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“
 (Celý text metodického pokynu je na www.FA-studium/ke-stazeni)

V Praze dne 6. ledna 2012

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

představení

11	Město Nepomuk—úvod
12	Širší vztahy
14	Okolí sídla
16	Morfologie
18	Historický vývoj města
20	Ikony minulosti
22	Ikony současnosti

Město Nepomuk

Známé jako rodiště svatého Jana Nepomuckého nebo barokním zámek Zelená Hora. Bývalé hutnické město s malebným centrem, které si drží stále silný historický odkaz. Dalo by se označit za české maloměsto se všemi svými klady i chybami.

Nepomuk leží na jihozápadě České republiky v nížinatém kraji mezi masivy Šumavy a Brdského hřebenu, 35 km jihovýchodně od Plzně, o 3 tisících obyvatelích.

V jeho těsné blízkosti se severovýchodně nachází osada Dvorec spadající pod obec Nepomuk, tato osada je pro Nepomuk důležitá přítomností vlakové zastávky a pracovními příležitostmi, které představují místní průmyslové areály.

Největším a nejviditelnějším kladem Nepomuku je již zmíněný historický ráz a množství pamětihodností, které nabízejí velký potenciál. Namátkou barokní zámek Zelená Hora, poutní kostel sv. Jana Nepomuckého u hlavního náměstí, svatojánské muzeum Nepomuk s městským muzeem a galerií, Zelenohorská pošta s expozicí veteránů, cisterciácký klášter ve stejnojmenné vesnici v blízkosti

Nepomuku, a mnoho dalšího. Dnes ale není tento potenciál plně využit a město nemá jasnou koncepci jak ho přesněji využít.

Z pohledu urbanistické struktury je Nepomuk velmi zajímavým sídlem, které je bohaté na typologii a charakter, z tohoto ale plyne i určitá nevyváženost, která se zde objevuje. Z kompaktního historického města vystupuje struktura modernistického sídliště, které je v tuto chvíli těžištěm obyvatel a života města. Tuto nevyváženost aktivity a energie města podporují i další skutečnosti (např. v blízké minulosti přesunutí školy z centra na okraj měst)

V zásadě Nepomuk netrpí žádnými závažnými problémy a jedná se o stabilní sídlo se stabilním obyvatelstvem, které potřebuje pouze vizi a definování si vlastní role a směru.

< Průhled ulicí Plzeňská spojující dvě hlavní historická náměstí Nepomuku

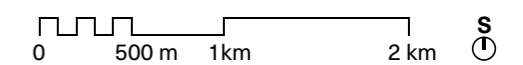
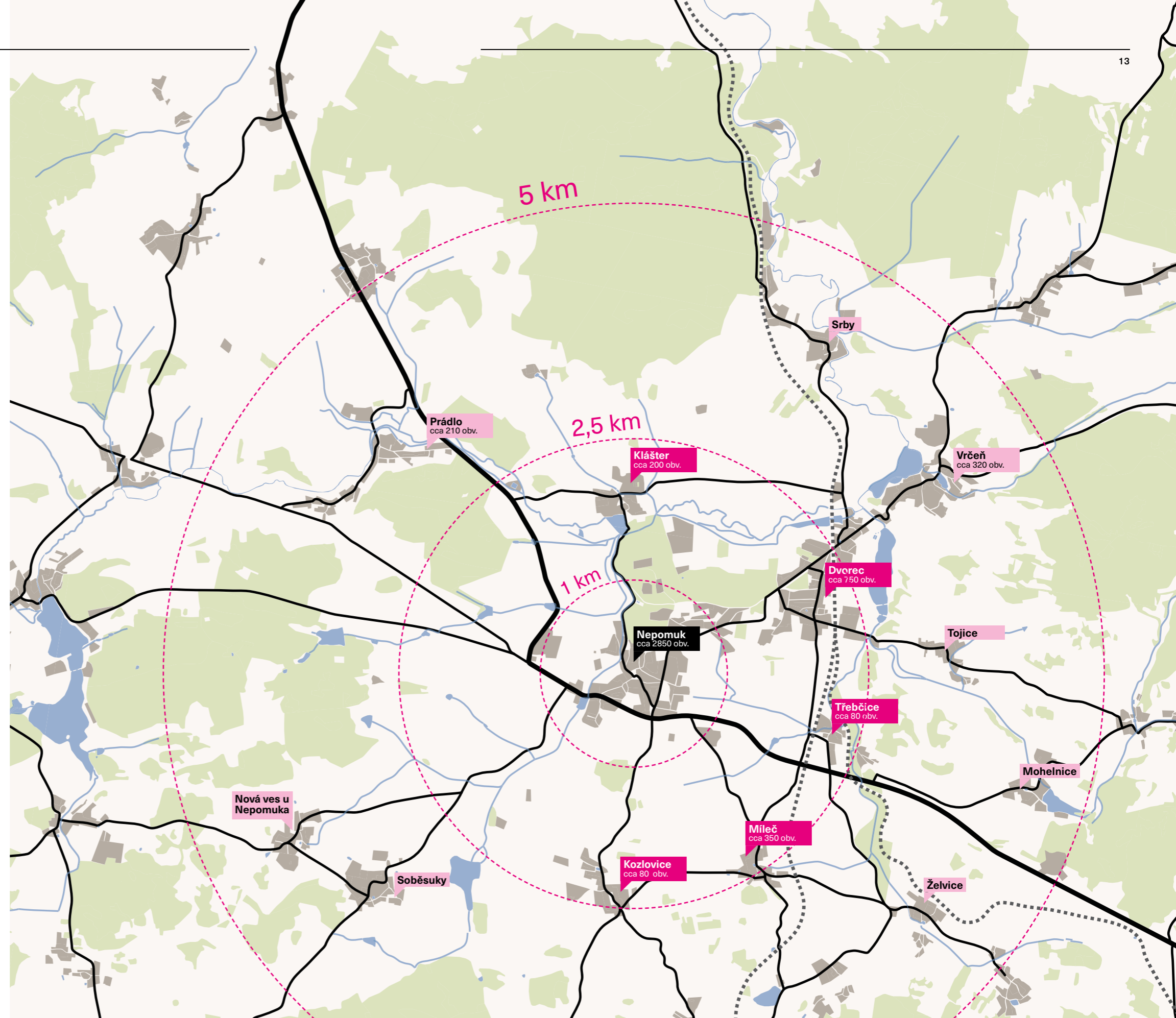
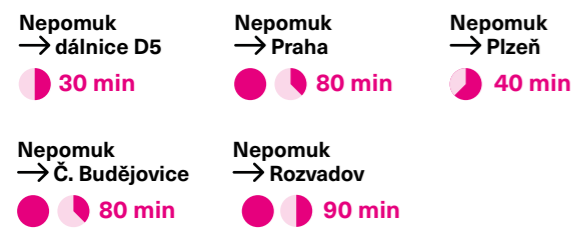
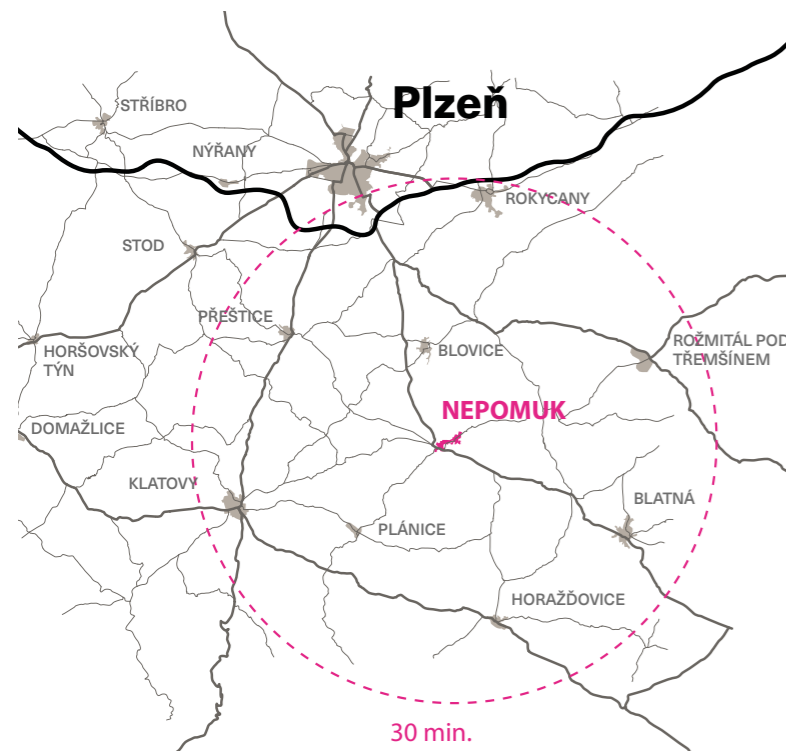
> Pohled z jihu na město, Kostel sv. Jana Nepomuckého v popředí a Zelenou Horu v pozadí

Širší vztahy

Nepomuk leží mezi městy Plzeň (severozápadně), Klatovy (západně), Strakonice (jihovýchodně) a Příbram (severovýchodně). Je napojen na okolí primárně silnicí 1. třídy (I/20). Dostupnost od Nepomuku je tak kolem 40 min do centra Plzně a 80 min. do Prahy.

Nejbližší sídla, která se nacházejí kolem Nepomuku je osada Dvorec, která je s Nepomukem téměř spojena a vesnice Klášter. Společně s Nepomukem obklopují Zelenou Horu ze tří stran.

Okolí sídla

- významné body
- vodní toky a plochy
- sídla

Klásterský rybník

Kláster

menší vesnice, která má na svém území pozůstatky středověkého cisterciáckého kláštera. Na jejím katastrálním území se nachází i zámek Zelená Hora, který má ve vlastnictví.

Zámek
Zelená Hora

řeka Úslava

Dvorecký rybník

Dvorec

prochází jím železniční trať se zastávkou, nachází se zde velké množství průmyslových areálů. Jinak převládá obytná individuální zástavba rodinných domů

potok Mihovka

Sídliště na Vinici

Bydlí zde více jak polovina obyvatel Nepomuku. Sídliště je z 60-80 let.

Nepomuk

Hospodářský dvůr Borek
dnes stále fungující

Na Vršku

Třepčice

Špitálský rybník

Silnice I/20

Skládka odpadu

Morfologie

+90 **536 m n. m. Zelená Hora**

+68 **514 m n. m. Šibenice**

+34 **480 m n. m. Na Vršku**

+32 **478 m n. m. U sokola**

0 **446 m n. m. Náměstí A. Němejce**

-16 **430 m n. m. Mihovka**

-20 **426 m n. m. Klášterský rybník**

Klášterský rybník
426 m

Zelená Hora
587 m

Mihovka
430 m

**Náměstí A.
Němejce**
446 m

U sokola
478 m

Na Vršku
480 m

Šibenice
514 m

457 m

Území kolem nepomuku je charakteristické kopcovitou krajinou, která nedovolila vzniku obřích polností nebo rozsáhlých průmyslovým oblastí. Nepomucká krajina zůstala fragmentovaná lesíky, mezemi a drobnými vodními toky. Strukturu města morfologie terénu silně ovlivňuje a mnoha místům vtiskává unikátní ráz.

1:10 000

0 100 m

500 m

Historický vývoj města

První zmínky o Nepomuku sahají do doby 12. století spojené s cisterciáckým klášterem, kdy se mluví o osadě Pomuk (kolem dnešní Zelenohorské pošty) a Přesanice (kolem dnešního Přesanického náměstí). Osada ale pravděpodobně existovala již delší dobu před založením kláštera (9-10. stol. podle úlomků keramiky).

Kdy se původní ves transformovala v lokalitu městského typu, není přesně známo. Sídlo bylo roku 1284 označeno za trhovou ves, to znamená, že ke vzniku města ještě nedošlo. V roce 1418 je ale doložené udělení základního městského práva. Vznik města byl pravděpodobně zapříčiněn nárůstem významu jako tržního a správního centra a těžbou stříbra a zlata. I to je možný důvod pro vznik tak velkého a nepravidelného náměstí, které Nepomuk má.

Podoba vrcholně středověkého Nepomuku není známa. Jednalo se určitě o městský typ osídlení s relativně rozsáhlým sídlištěm s rozvinutou infrastrukturou.

V letech 1618 - 1645 se města dotkla třicetiletá válka. Stavební fond utrpěl značné ztráty. Velký vliv na Nepomuk měl Václav Vojtěch ze Šternberka (majitel Zelenohorského panství v letech 1665-1708). Díky jemu vzniklo mnoho kvalitních staveb a děl — přestavba kaple Božího Těla, rekonstrukce kostela sv. Jana, výstavbou děkanství, špitálu, nové školy, vztyčením votivního sloupu na náměstí a samozřejmě přestavbou kostela a hradu na Zelené hoře na barokní areál s rozsáhlým hospodářským dvorem na úpatí kopce.

V roce 1721 proběhlo blahoslavení Jana Nepomuckého, následuje jeho kanonizace v roce 1729. To znamenalo pro město proměnu v jedno z významných poutních center barokních Čech. V druhé polovině 18.

stol probíhá stavební "boom" a na počátku 19.stol je počet domů v Nepomuku přibližně 200. Město se zahušťuje, ale zároveň vzniká nová výstavba v intravilánu (viz stabilní katastr).

v 19. stol. i přes pokles svatojánské slávy Nepomuk pomalu roste. Mezi veřejné budovy patřily například: děkanství s kostelem sv. Jana, trojtřídní škola, radnice, městský pivovar, lékárna, špitál a čtyři zájezdní hostince. Budování císařských cest se zasloužilo o spojení Nepomuku a Plzně. V roce 1868 byla vybudována železniční trať Plzeň České Budějovice. Průmysl vzniká jen v menším měřítku a to kolem železniční stanice. Obyvatel jasně ubývá díky vystěhovávání do Prahy, Plzně apod.

Po první světové válce se začíná situace měnit. Za městem vznikají nové struktury, už rozvolněnější, většinou vilové domy (kolem dnešní ulice Nádražní, Na Vinici, ulice Luční, Na Jednotě). Po druhé světové válce přichází mnoho radikálních změn. Díky armádě se staví první bytové domy na severovýchodě a tak vzniká sídliště Na Vinici. v 70. 80. letech a 90. letech následují nové domy. Dále se v 70. a 80. letech se také staví fotbalový stadion.

Negativní vliv na urbanistickou strukturu měl vývoj v druhé polovině 20. stol. demolicemi některých z dnešního pohledu cenných staveb. Například špitál se sýpkou u Přesanického náměstí. Nebo domy u náměstí A. Němejce, které musely ustoupit obchodnímu domu, a další.

Po roce 1989 se tento trend otočil a Nepomuk jde cestou památkové péče a respektu ke svému architektonickému bohatství. V roce 2002 ale Ministerstvo kultury odmítlo návrh na vyhlášení městské památkové zóny v roce 2002.

- **9.-10. stol.**
první důkazy o stálém osídlení
- **1145**
založením cisterciáckého kláštera
- **13. stol.**
uděleno Nepomuku hrdební právo
- **1284**
zmínka o trhové vsi
- **1338**
Zmínka o místních dolech
- **1418**
Nepomuk obdržel městská práva
- **1618 - 1645**
Třicetiletá válka. Nepomuk utrpěl ztráty na stavebním fondu
- **1665 - 1708**
Václav Vojtěch ze Šternberka a jeho přínos městu.
- **1707**
Nepomuk osvobozen od roboty
- **1729**
kanonizace sv. Jana Nepomuckého
- **1816-1831**
vybudována spojka Nepomuk - Plzeň
- **1868**
železniční trať Plzeň - České Budějovice
- **60. - 90. léta**
Výstavba sídliště Na Vinici
- **2002**
Odmítnutí MK na vyhlášení městské památkové zóny

> 1. vojenské mapování 1764-1768

> Stabilní katastr 1837

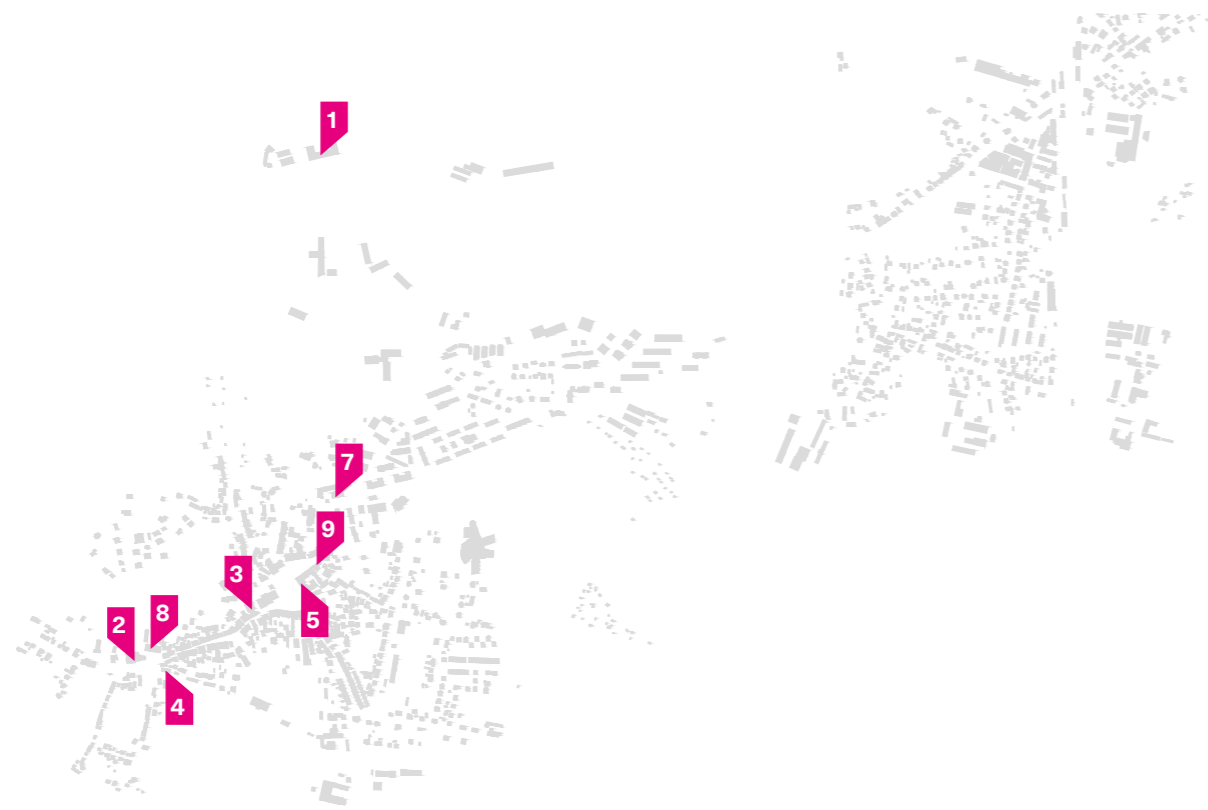

> Vojenské snímkování 1951

> Orto foto 2014

Ikony minulosti

Nepomuk oplývá množstvím historických památek, které dnes představují pozitivní dědictví—ikony formující charakter Nepomuku.

1 Zámek Zelená Hora

Tyčí se na kopci Zelená hora severně nad městem Nepomuk. Do povědomí veřejnosti se zapsal především nálezem Rukopisu zelenohorského, uzavřením Jednoty zelenohorské a filmem Černí baroni.

2 Kostel sv. Jakuba

Původní románský kostel, založený mnichy z cisterciáckého kláštera ve 12. století, byl na konci 13. století přestavěn v gotickém slohu do podoby trojlodní baziliky.

3 Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého

V jihozápadní části hlavního náměstí stojí poutní chrám na místě světcova rodného domu.

4 Dům U České lípy

Nejstarší světská stavba ve městě byla postavena po pol. 14. stol a sloužila jako rychta a hostinec.

5 Městské muzeum a galerie Nepomuk

V prostorách původní školy vzniklo dnešní muzeum a galerie.

6 Cisterciácký klášter

Není přímo v Nepomuku, ale cca 2 kilometry severně od centra ve vesnici Klášter.

7 Zelenohorská pošta

Cestou z náměstí A. Němejce k Zelené Hoře se na samém okraji historického jádra města rozkládá budova staré Zelenohorské pošty. V rekonstruovaných poštovních stájích se dnes nachází expozice veteránů.

8 Svatojánské muzeum Nepomuk

Církevní muzeum věnované kultu a odkazu nejslavnějšího nepomuckého rodáka, který najdete v barokní budově

9 Rodný dům malíře Augustina Němejce

Galerie obrazů A. Němejce a kulturní centrum.

Ikony současnosti

Stavby postavené v posledních 100 letech, které nepředstavují vždy architektonickou kvalitu jako spíše výrazné tvůrce identity, mnohdy i ne pozitivní.

1 Supermarket Norma

Stavba supermarketu u silnice I/20. Výrazná v tradičním pohledu od hřbitova na panorama města se Zelenou horou.

2 Škola

Současná budova školy, kterou místní nazývají "kulomet", měla podle architekta připomínat školáčka s batohem.

3 Obchodní dům Úslava

Dům, který výrazným způsobem změnil ráz hlavního náměstí v Nepomuku. Negativní je především jeho respekt k okolní zástavbě, měřítko a kontakt s veřejným prostorem.

4 Ruina Šumavanu

Nedostavěná výrobní budova, která chátrá za sídlištěm Na Vinici.

5 Pyramida

Objekt čerpací stanice, kterého si nemůže projíždějící Nepomukem nevšimnout. (1993—Blanka a Oldřich Hyskovy)

7 Polyklinika Nepomuk

Umístěna do struktury sídliště představuje díky přilehlé volné ploše "rozdělovník" mezi jednotlivými částmi sídliště a východní část tak ještě dále odděluje od města.

6 Dům s pečovatelskou službou a bytový dům.

Větší stavba domu s pečovatelskou službou spolu s bytovým domem tvoří novou ulici se specifickým charakterem ze kterého čpí "kvalita" novodobé architektury, přímo pod historickým náměstím.

analýza

26	Části města a jejich charakter
28	Obyvatelé
30	Vybavenost
36	Využití území
38	Přístupnost území
40	Komunikace
42	Typologie zástavby
46	Hledání slabín, témata
48	Konkrétní slabiny a jejich charakteristika

Části města a jejich charakter

Snahou bylo rozkódovat členění města. Určit základní charaktery. Hranice jsou zde obhájeny zvýrazněnými prvky, které jsou dominantními hráči v utváření charakteru. Těmito činiteli jsou povětšinou přírodní útvary (svah, potok, rybník) nebo výraznější lidské stavby (kostel, silnice, náměstí).

1 Špitálský rybník

Lokalita pod svahem, která je západní branou do Nepomuku. Dominuje jí Špitálský rybník

2 Přesanické náměstí

Dříve Přesanice s centrem v Přesanickém náměstí pomalu splynuly s Nepomukem. Tato část byla ale rozetnuta silnicí první třídy, kvůli které se zboural špitál se sýpkou.

3 Nové město

Na vršku situovaná oblast, dříve přirozeně propojena se zbytkem města, s volnou zástavbou rekreačních chat a rodinných domů. Dominantou je hřbitov, hasičská stanice. Významným je výhled od hřbitova, který ukazuje celé panorama Nepomuku se Zelenou horou.

4 U Normy

Obchodní dům Norma u hlavního průtahu městem dotváří zvrácený romantický obraz společně s rybníkem a remízem, tohoto poměrně nezastavěného území v blízkosti centra. Je zde umístěn i vstup do historického centra.

5 Jižní brána

Místo, které je deformováno silnicí I. třídy. Jedná se o místo vstupu do města, který není úplně jasně čitelný.

6 Na Daničkách

Oblasti dominují stará jatka. Samotné místo se v posledních letech radikálně mění. Vyrůstá zde novodobá zástavba rodinných domů a bytoven.

7 U mostu

Severozápadní brána do města začínající, kromě tradiční vesnické zástavby se zde objevuje i zahrádkářská kolonie, místem protéká potok Mihovka.

8 Zelenodolní

Oblast vymezená svahem a Mihovkou je přechodem mezi starým jádrem města a volnější zástavbou. Specifikem oblasti je dům s pečovatelskou službou s bytovým domem, vyčnívající svým měřítkem a formou od okolního města.

9 Zelenohorní

Místo obklopující cestu na Zelenou horu. Ze severní strany se nacházejí areály se sklady. Bytové domy z poloviny 20. stol. lemující alej spojující staré centrum se sídlištěm.

10 Centrum

Velkorysé náměstí typické pro báňská města s nekontextuální budovou obchodního domu Úslava. Zpovzdálí na vše shlíží věže kostela sv. Jana Nepomuckého.

11 U školy

Jedna z největších lokalit zahrnující novou rozvolněnou zástavbu vyrůstající kolem ulice nádražní. Součástí je Fotbalové hřiště, budovy knihovny, areál školy.

12 Na Vinici, východ

Východní část sídliště Na Vinici. Z jižní strany vymezena ulicí Na Vinici, z východní strany polyklinikou. Dá se rozdělit typologicky na část sídliště a na část zástavby rodinných domů.

13 Na Vinici, západ

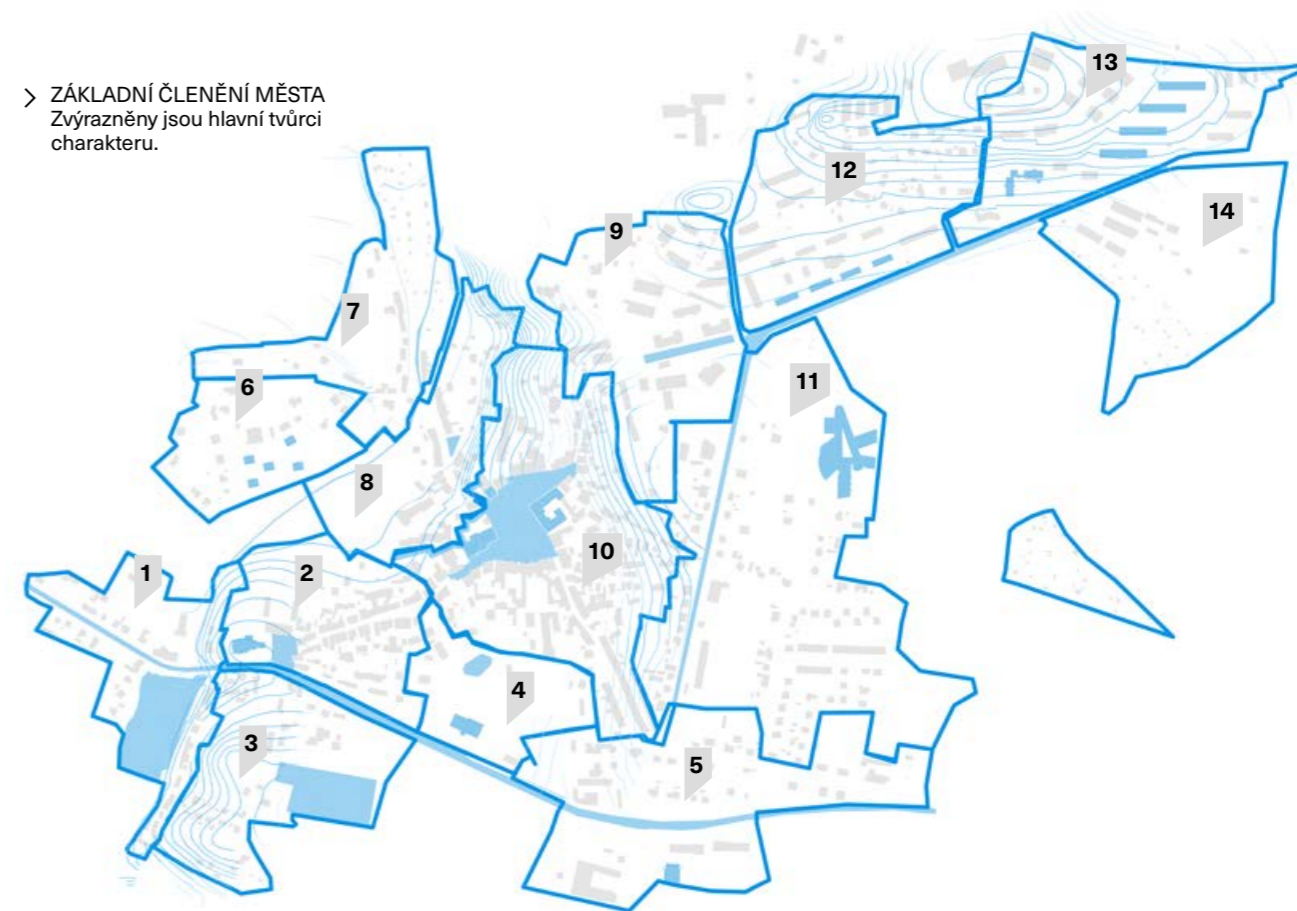
Západní nejmladší část sídliště pochází z 80. a 90. let. deskové panelové domy jsou doplněny bodovými. Celá část sídliště je už značně oddělena od města polyklinikou, budovou obchodního domu a garážemi.

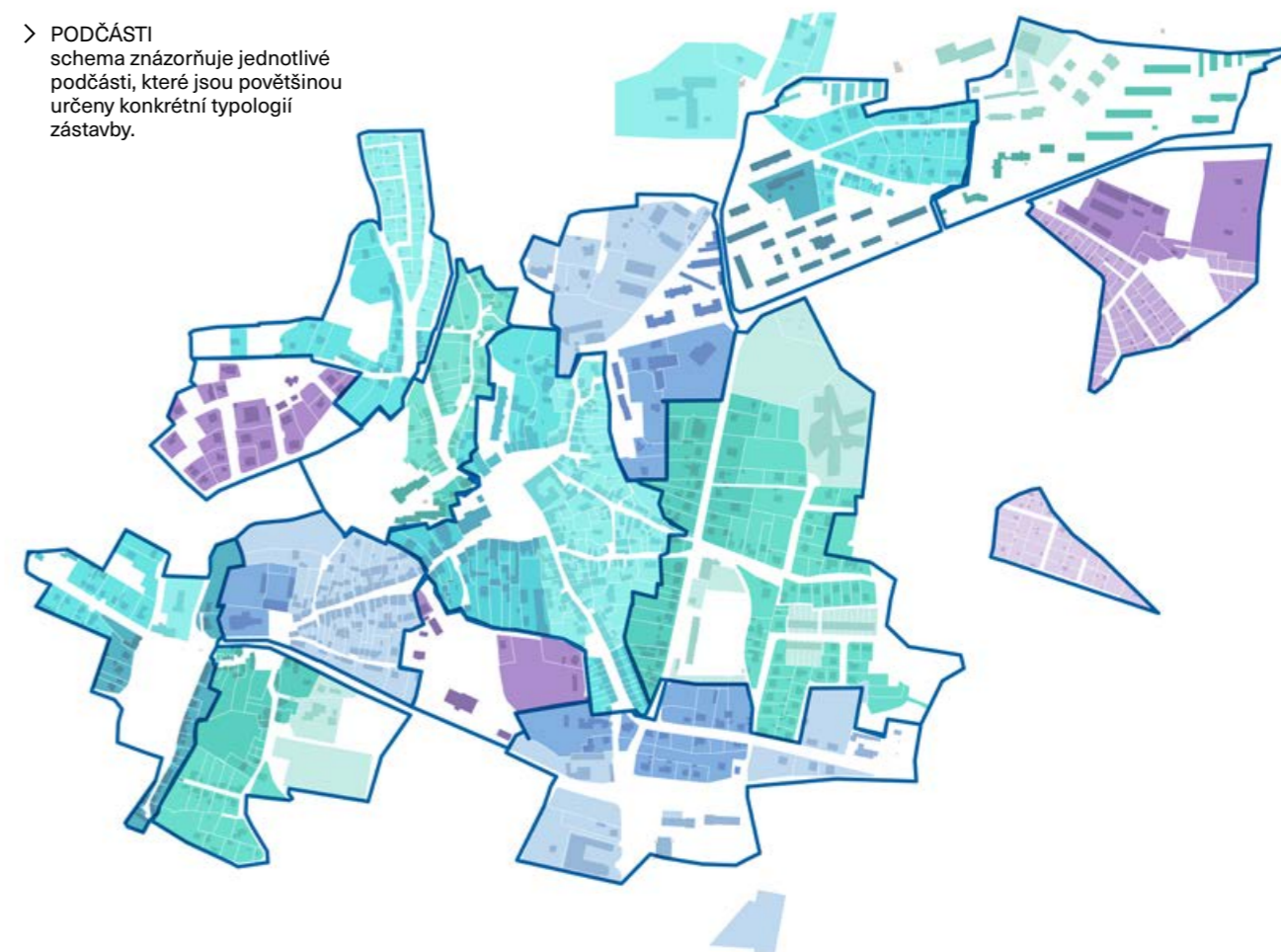
14 Kuvag a zahrádky

Průmyslová zóna (výroba sáčků), na kterou jsou navázány zahrádky.

> ZÁKLADNÍ ČLENĚNÍ MĚSTA
Zvýrazněny jsou hlavní tvůrčí charakteru.

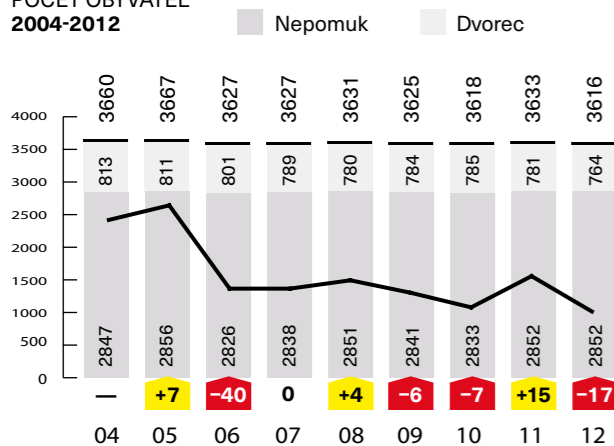
> PODČÁSTI
schema znázorňuje jednotlivé podčásti, které jsou povětšinou určeny konkrétní typologií zástavby.

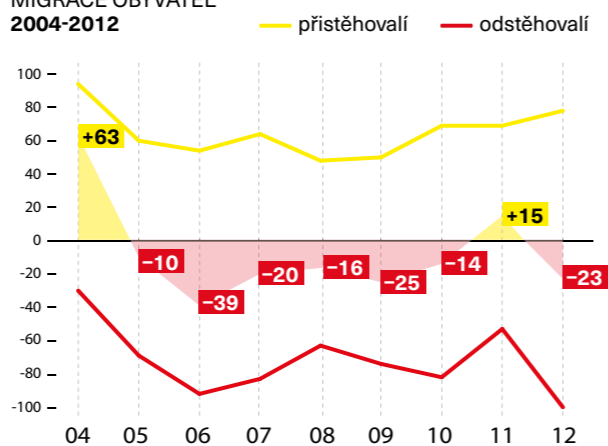
Obyvatelé

Nepomuk má velmi stabilní počet obyvatel pohybující se kolem 2850 obyvatel (s Dvorcem 3600). Zajímavé je jeho rozložení, kdy více než polovina obyvatel žije na sídlišti. Dochází tak k významnému vychýlení života, aktivit a dějů z centra města.

POČET OBYVATEL 2004-2012

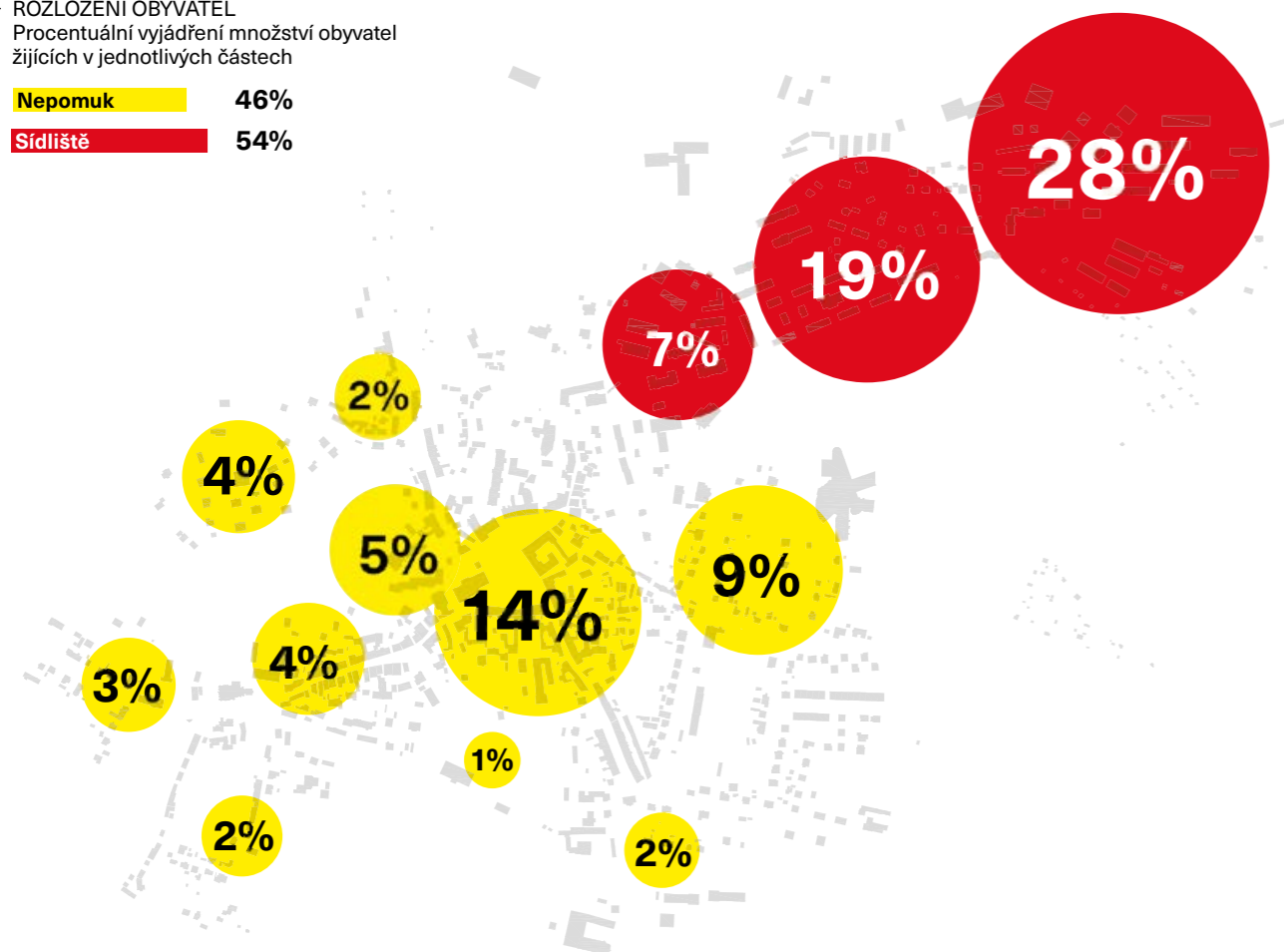
MIGRACE OBYVATEL 2004-2012

ROZLOŽENÍ OBYVATEL

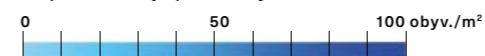
Procentuální vyjádření množství obyvatel žijících v jednotlivých částech

- Nepomuk 46%
- Sídliště 54%

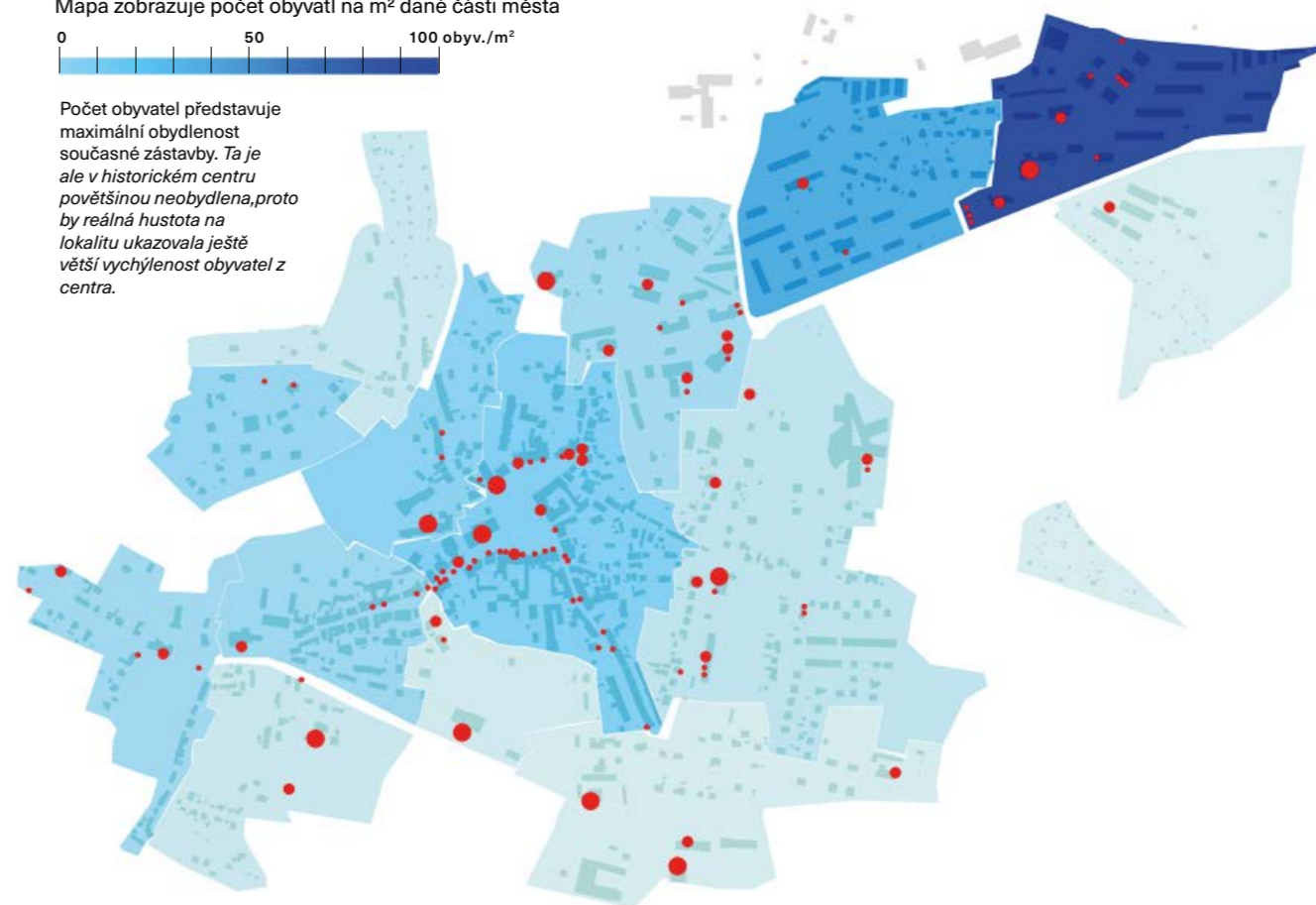

POTENCIONÁLNÍ HUSTOTA OBYVATEL VS. VYBAVENOST

Mapa zobrazuje počet obyvatel na m² dané části města

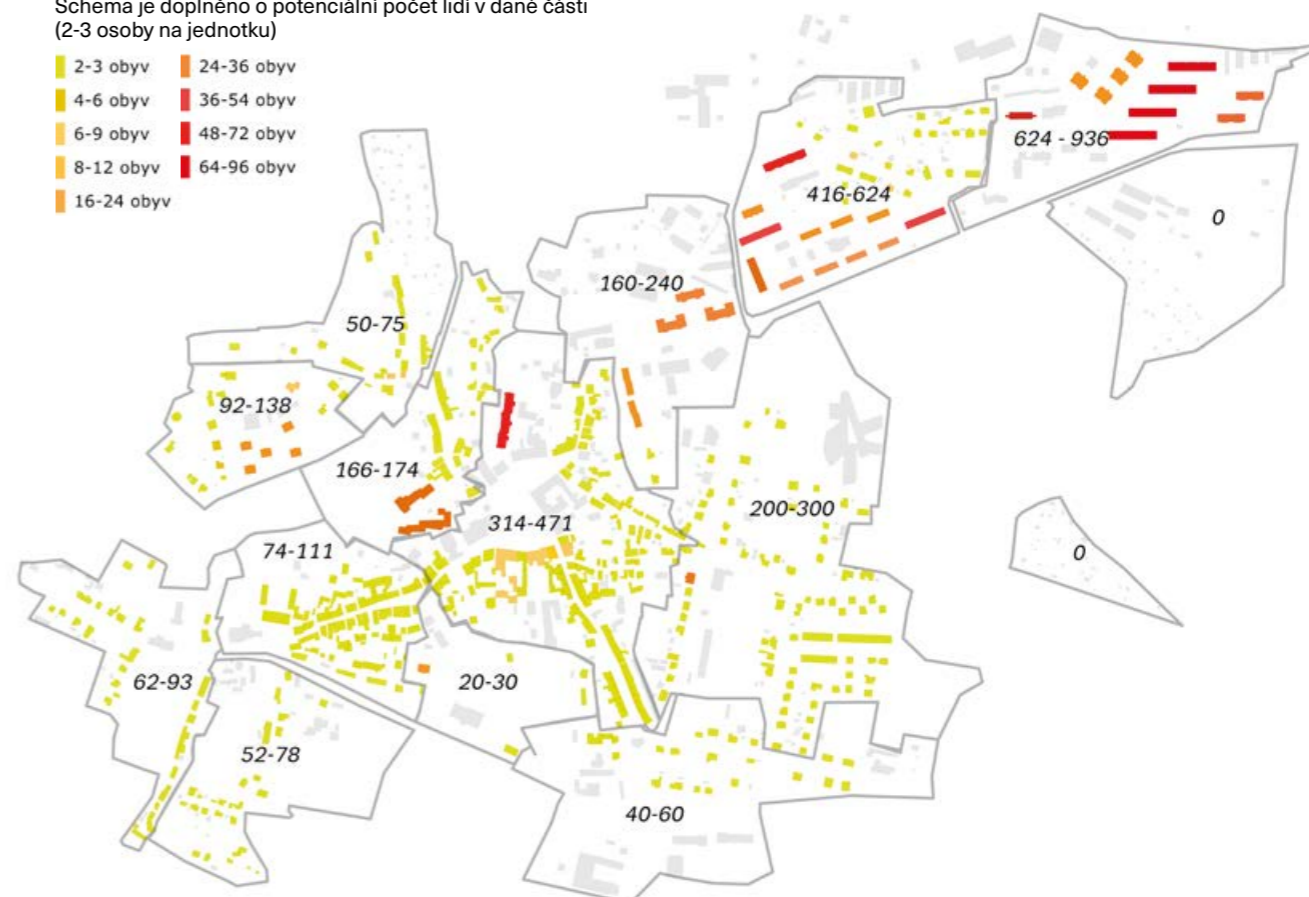
Počet obyvatel představuje maximální obydenost současné zástavby. Ta je ale v historickém centru povětšinou neobydlena, proto by reálná hustota na lokalitu ukazovala ještě větší vychýlenost obyvatel z centra.

POČET OSOB NA DŮM

Schema je doplněno o potenciální počet lidí v dané části (2-3 osoby na jednotku)

- 2-3 obyv
- 4-6 obyv
- 6-9 obyv
- 8-12 obyv
- 16-24 obyv
- 24-36 obyv
- 36-54 obyv
- 48-72 obyv
- 64-96 obyv

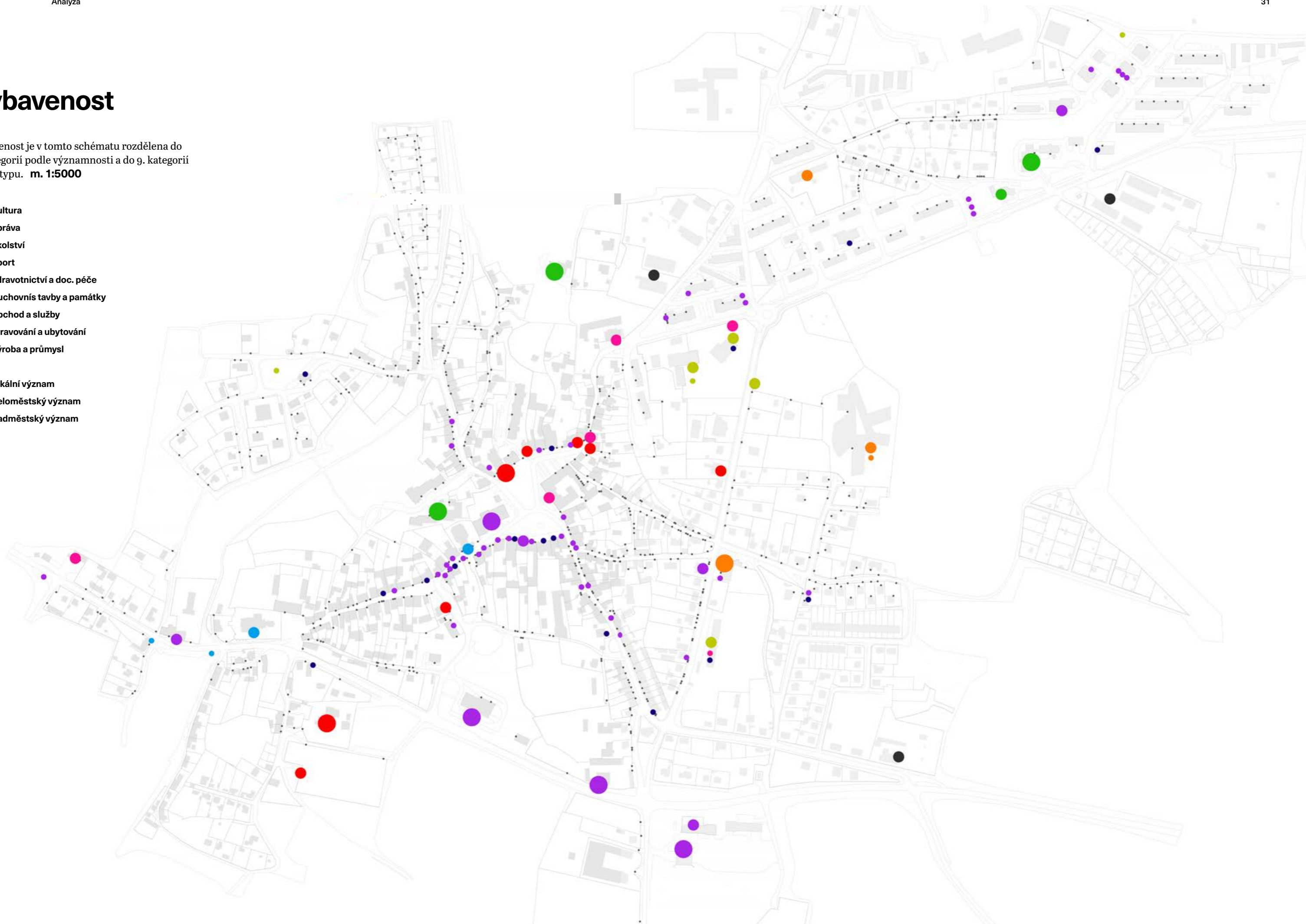

Vybavenost

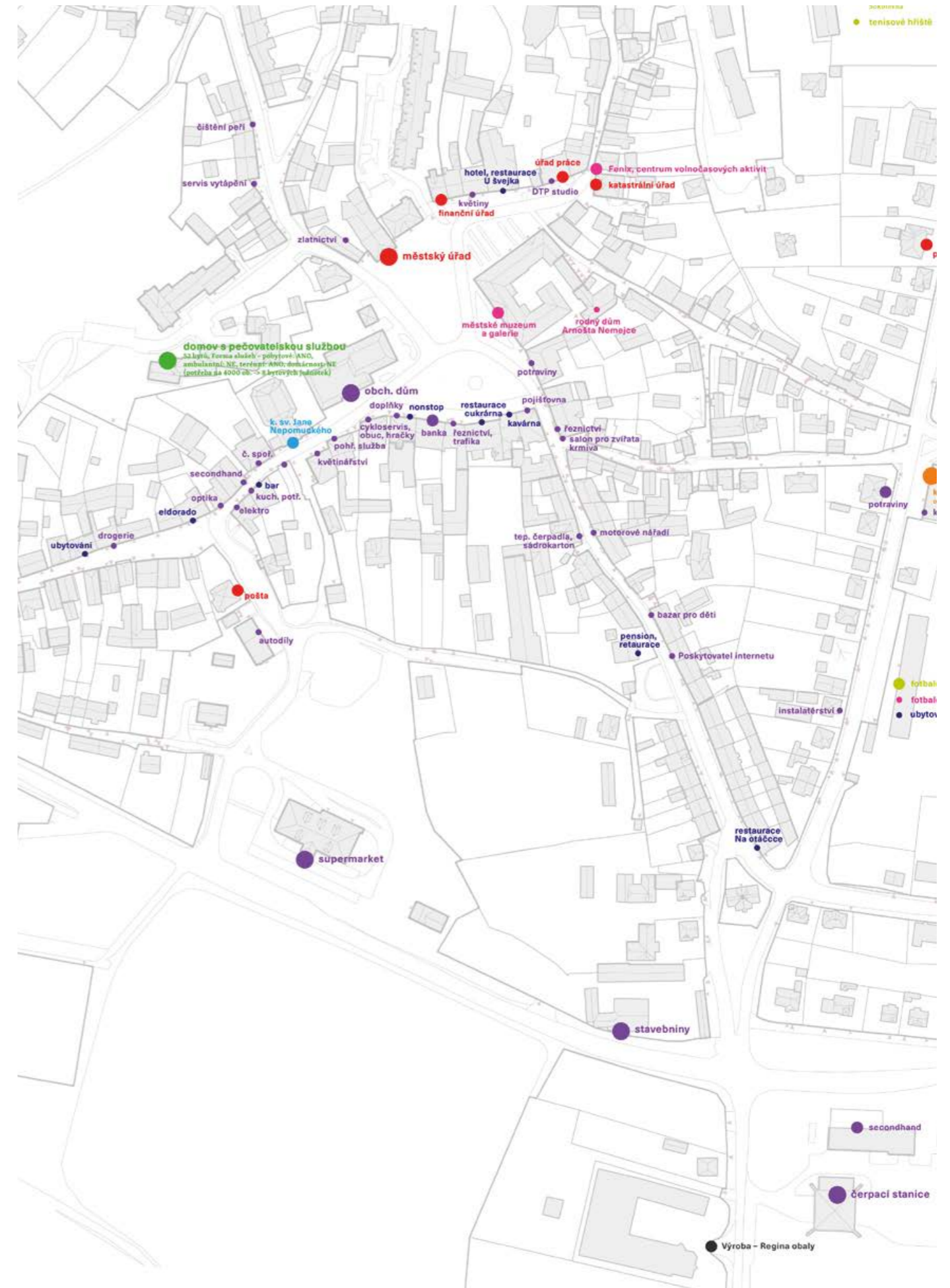
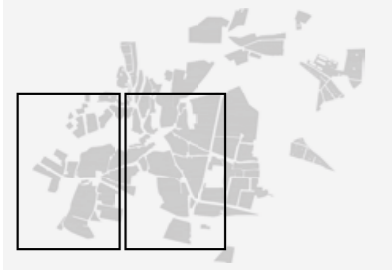
Vybavenost je v tomto schématu rozdělena do 3. kategorií podle významnosti a do 9. kategorií podle typu. **m. 1:5000**

- kultura
- správa
- školství
- sport
- zdravotnictví a doc. péče
- duchovní stavby a památky
- obchod a služby
- stravování a ubytování
- výroba a průmysl

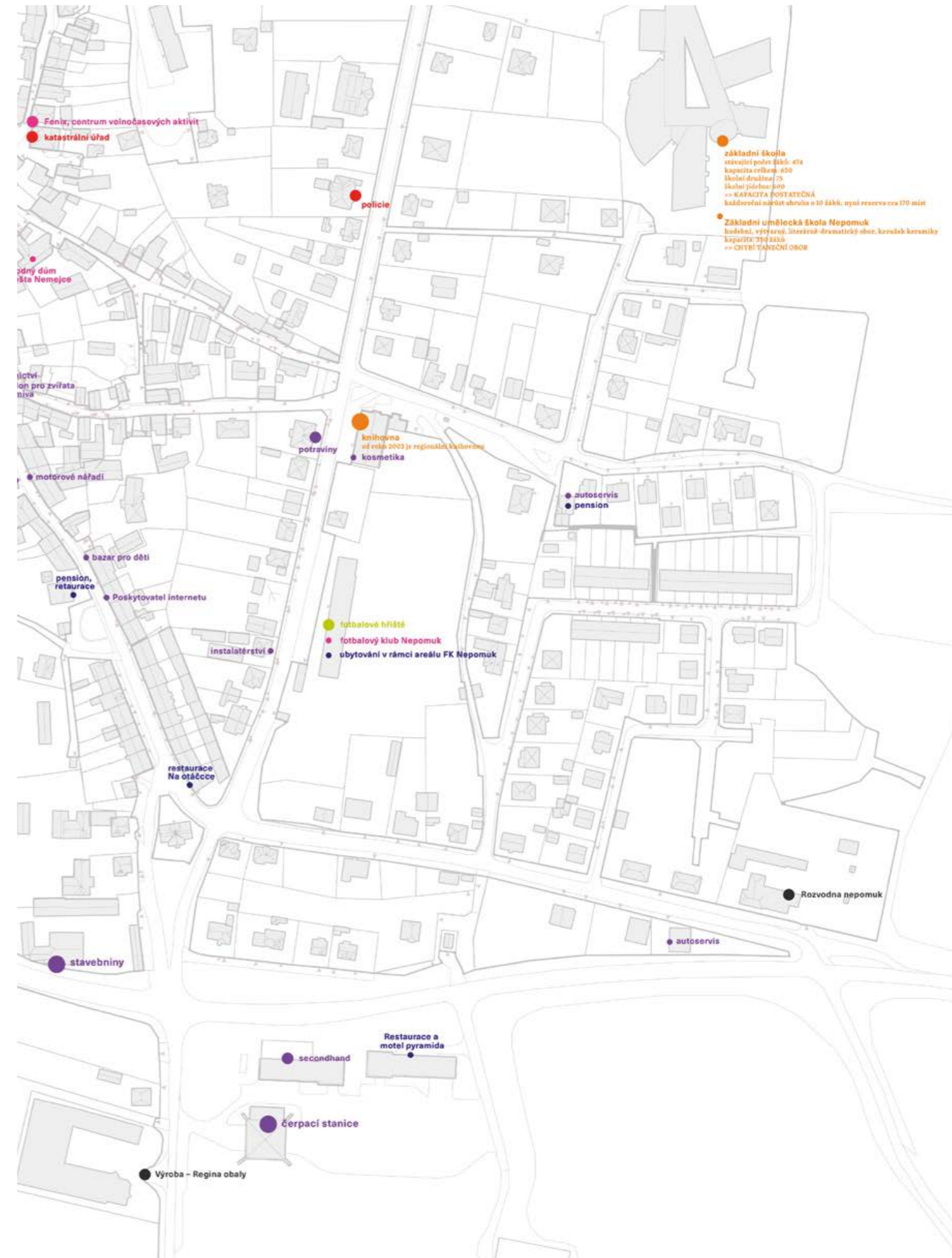
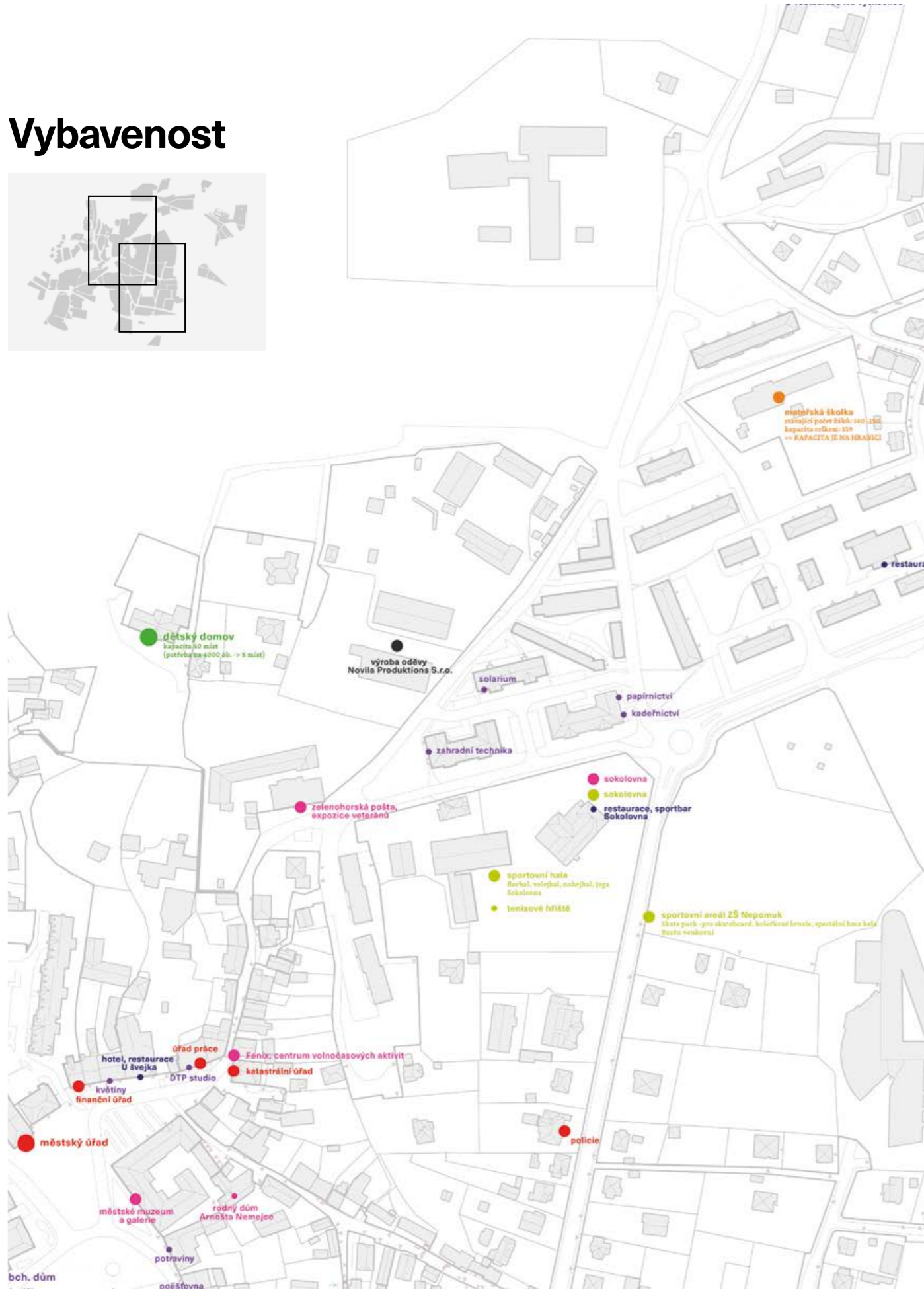
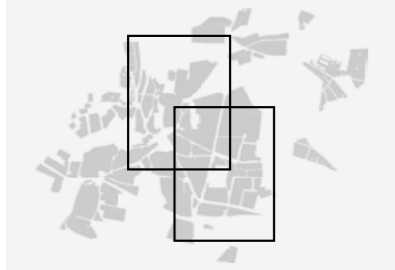
- lokální význam
- celoměstský význam
- nadměstský význam

Vybavenost

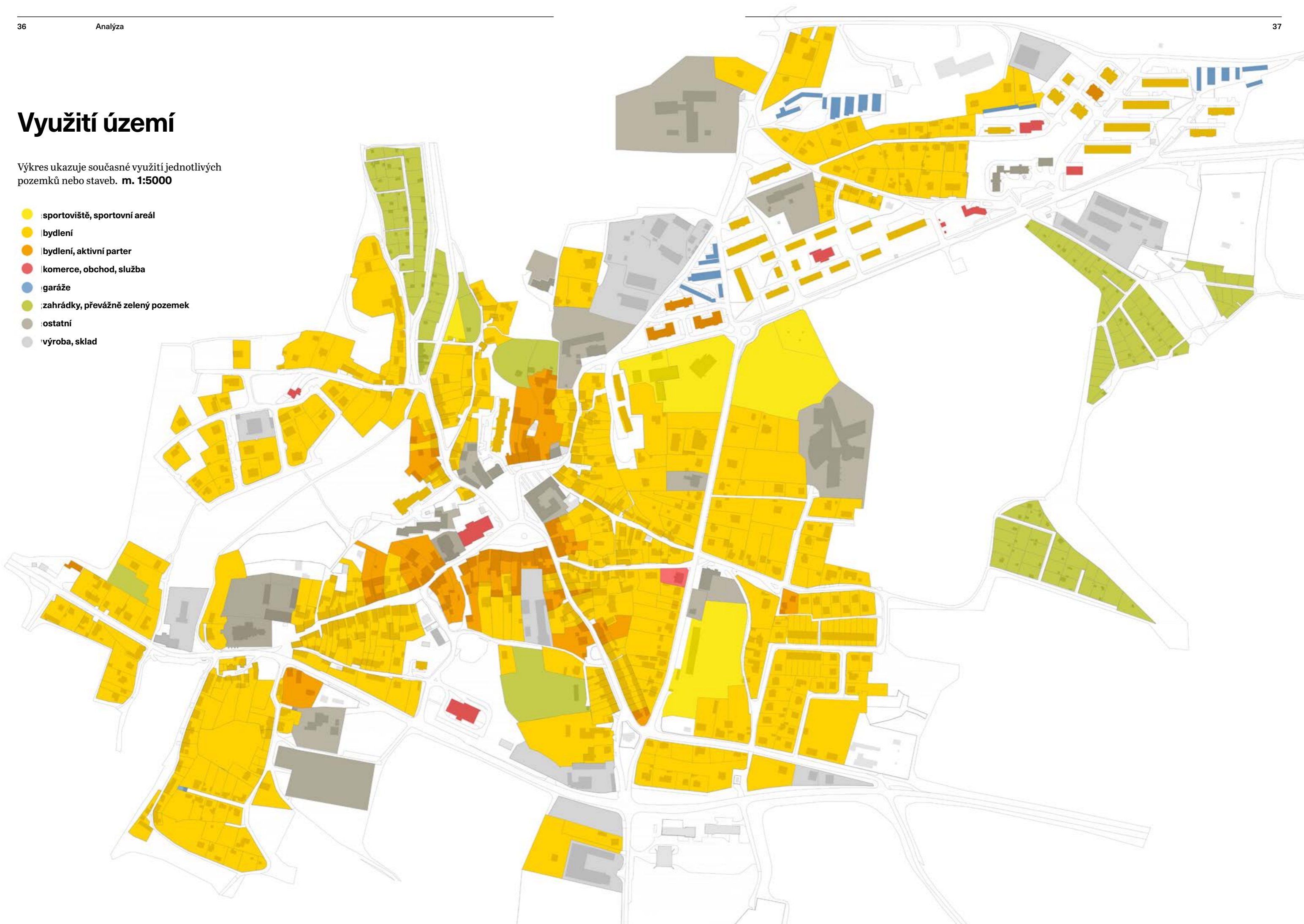
Vybavenost

Využití území

Výkres ukazuje současné využití jednotlivých pozemků nebo staveb. **m. 1:5000**

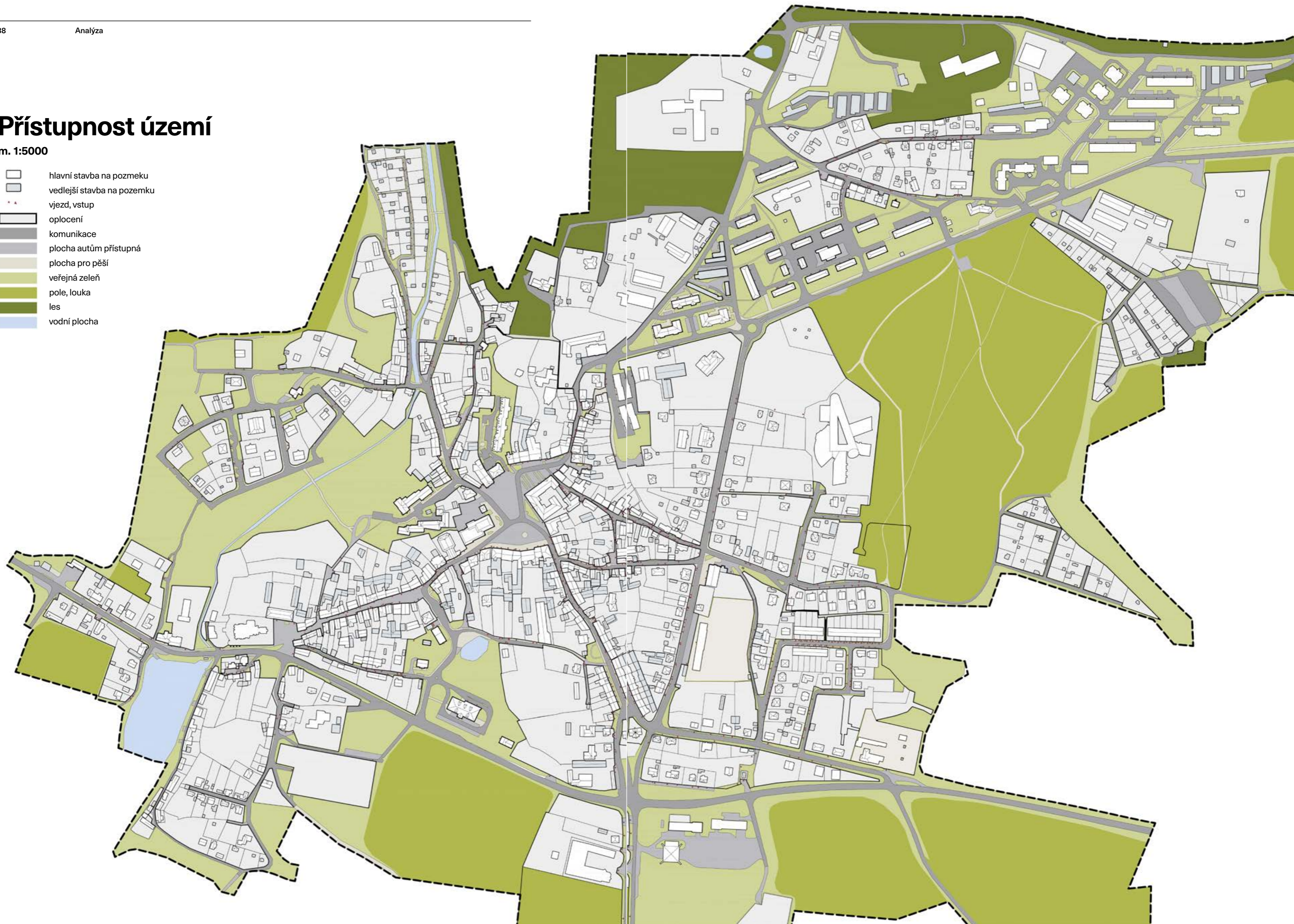
- sportoviště, sportovní areál
- bydlení
- bydlení, aktivní parter
- komerce, obchod, služba
- garáže
- zahrádky, převážně zelený pozemek
- ostatní
- výroba, sklad

Přístupnost území

m. 1:5000

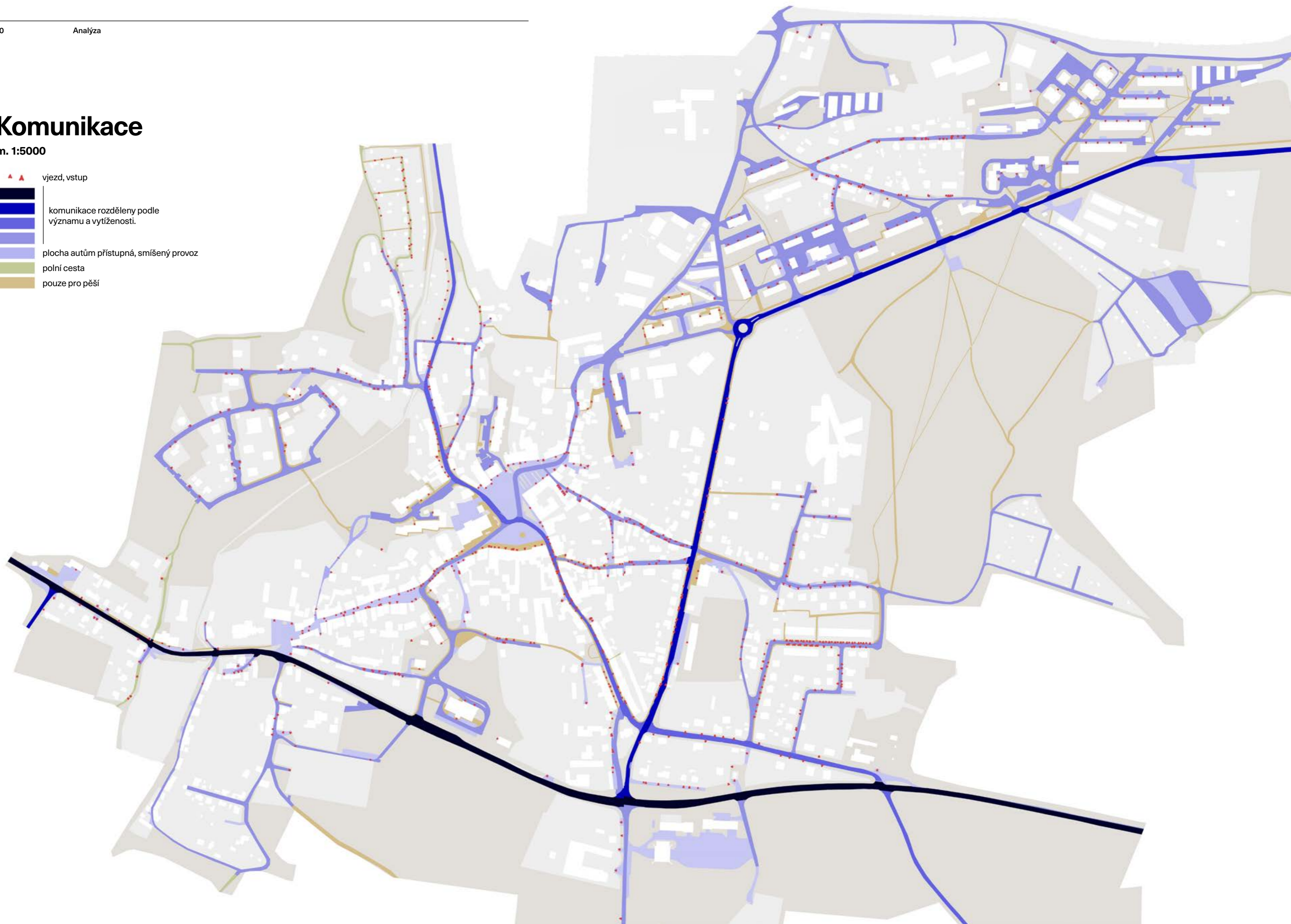
- hlavní stavba na pozemku
- vedlejší stavba na pozemku
- vjezd, vstup
- oplocení
- komunikace
- plocha autům přístupná
- plocha pro pěší
- veřejná zeleň
- pole, louka
- les
- vodní plocha

Komunikace

m. 1:5000

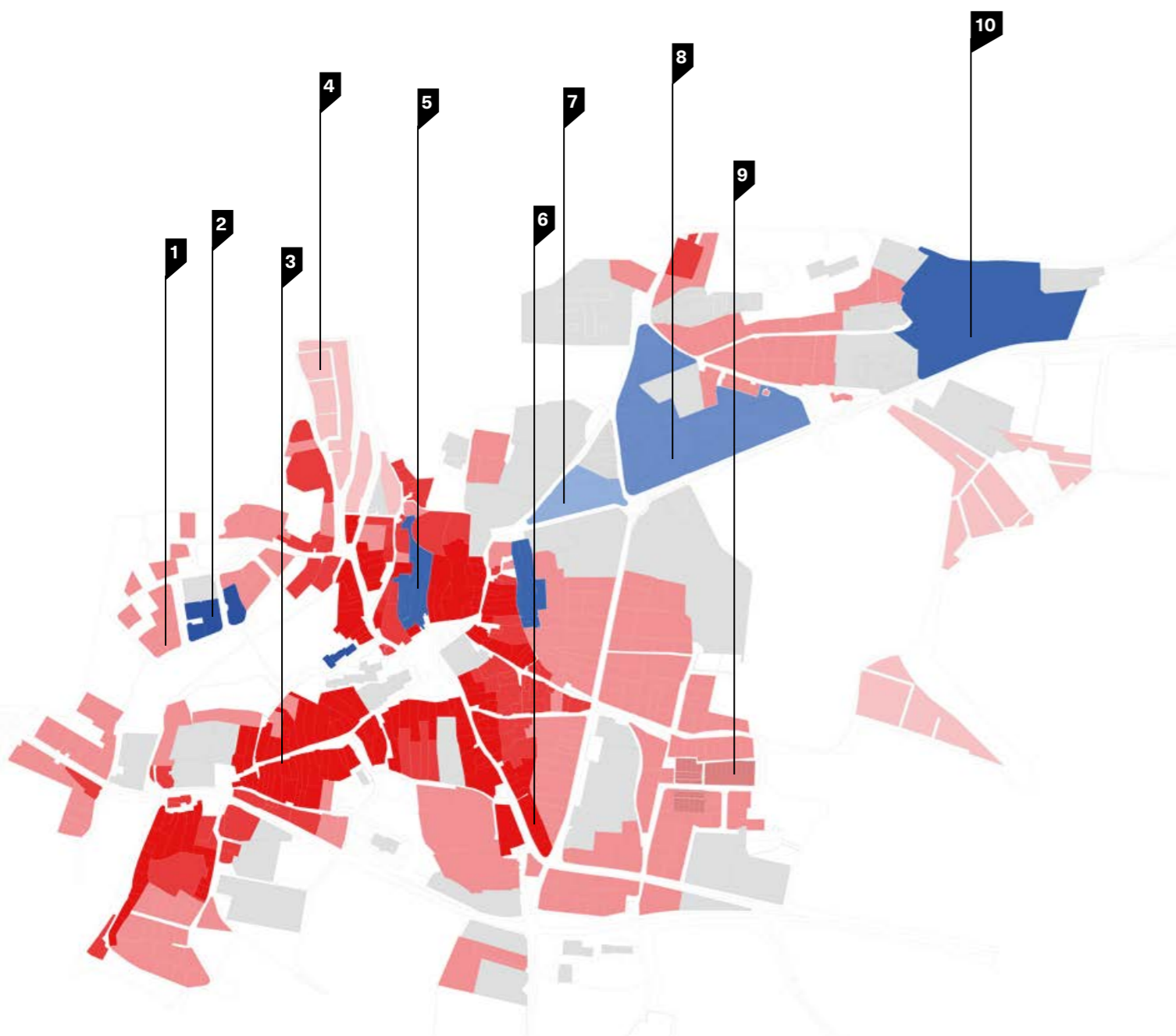
- ▲ ▲ vjezd, vstup
- komunikace rozděleny podle významu a vytiženosti.
- plocha autům přístupná, smíšený provoz
- polní cesta
- pouze pro pěší

Typologie zástavby

Nepomuk je velmi rozmanitý co se týče typů zástavby. Díky morfologii tak vznikají různorodé charaktery a zajímavá místa. Zde je snaha o kategorizaci zástavby podle toho jaký vytváří kolem sebe veřejný prostor. Některé typologie jsou pak vybrány s ukázkou.

rodinný dům	● na hranici pozemku, pevná fronta
	● na hranici pozemku, otevřená fronta
	● s odstupem, řadové
	● s odstupem, izolované
	● zahrádkářské kolonie
bytový dům	● sídliště 50. léta
	● sídliště 60-70. léta
	● sídliště 80. léta
	● bytové domy 2000+
nebytové	●

Hledání slabin

Snahou této kapitoly je shrnout základní témata týkající se slabin a hrozeb města Nepomuku. V návaznosti za tímto je řešerše problémů veřejného prostoru vázaných na konkrétní místo.

Oslabené centrum

Hrozí zde nebezpečí snižující se schopnosti hlavního centra města plnit plnohodnotně svoji funkci. Tento problém se primárně týká lidské aktivity a potenciálu, které jsou vychýleny z původního centra díky velké hustotě osídlení v přiléhajícím sídlišti. Samotné historické jádro má množství neobydlených stavení a místní trend je centrum spíše opouštět.

Druhým faktem, který ovlivňuje nepřímo centrum, je návaznost relativně novodobé struktury na tu tradiční. Vše je dnes negativně determinováno dopravní situací, vstupy jsou neintuitivní a návaznosti nejasné nebo přetřhané.

Tato decentralizace způsobila nesrozumitelná nebo nefungující veřejná prostranství. Příkladem může být Přesanické náměstí, které má dnes díky průtahu narušené fungování.

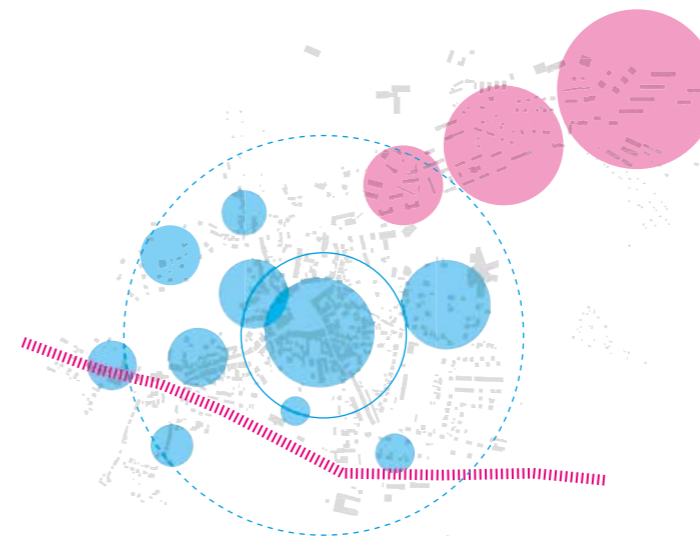
Hledání a posilování lokálních center

Bez jasné identifikace míst identity a setkávání, vybavenosti a dějů, klidu a rekreace hrozí vznik zbytečného plýtvání prostředků do míst, kde jsou zbytečné. Nepromyšlené investice v horším případě narušují přirozené a intuitivní fungování města.

Je nutné také identifikovat místa, která v současnosti jako centra nefungují, ale mají jeho formu.

Vstupy a rozhraní

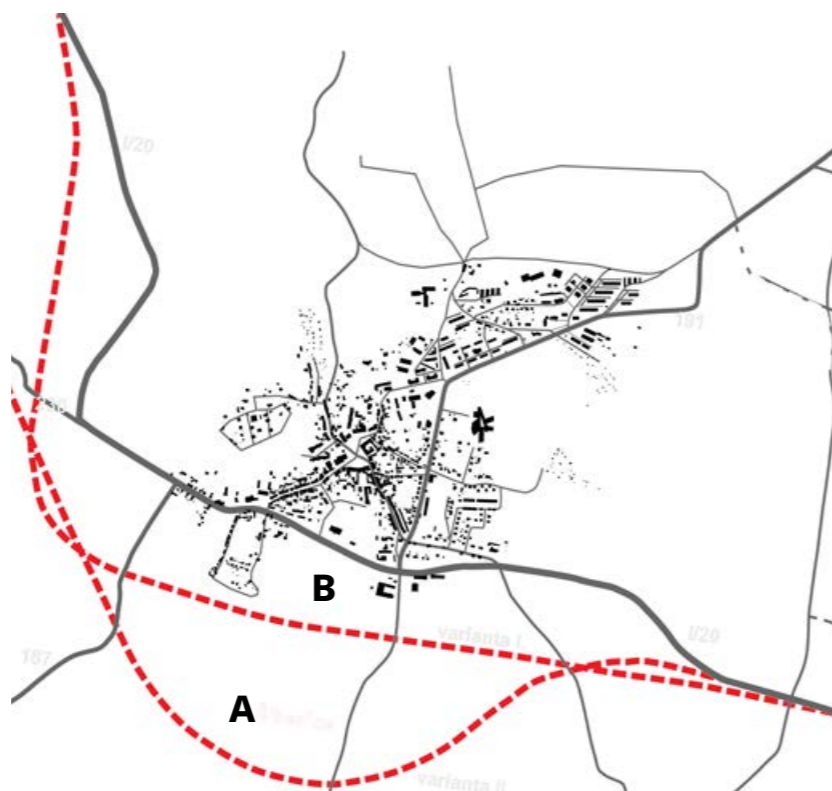
Je potřeba prověřit současné vstupy do města, tak aby město vedlo návštěvníka. V současné době je jeden z problémů starého centra napojení na okolní struktury a komunikace (při průjezdu Nepomukem návštěvník nezjistí, kterou cestou vjet do centra). S tím dále souvisí problém přirozených přechodů mezi jednotlivými lokalitami. Vyformulování problematických míst povede k lepší orientaci v místě. Největší slabiny ve veřejném prostoru vznikají právě v místech styku částí města s různým charakterem.

Obchvat a jeho varianty

Dnes existují dvě varianty možného obchvatu města. Zvolení jedné z variant sebou nese závažné důsledky.

V současné době z průjezdu městem těží supermarket Norma, stavebniny, Benzina. Zvolením obchvatu by se ztratila potřebná aktivita, ze které vybavenost žije. Dalším faktem je vnímání města projíždějícími, kteří dnes identifikují Nepomuk podle pyramidy, Přesenického náměstí apod. Ve chvíli realizace obchvatu by Nepomuk byl skryt. Obchvat by mohl přinést zklidnění oblastí kolem současného průjezdu městem. Díky odklonu silnice první třídy by se mohlo změnit Přesenické náměstí. Důležité je připomenout, že dnes v Nepomuku nikdo nebojuje pro nebo proti obchvatu.

Rizikový rozvoj

V současném plánu se objevuje možnost pro rozvoj, který pokud by se plně naplnil, došlo by k výrazné změně fungování města. Současný územní plán byl zpracován s důrazem na potřebu nových ploch pro zástavbu a výrobu. Je potřeba zvážit nutnost takového množství ploch, a dále jejich umístění a napojení na město. Dnes je poptávka pouze po zástavbě rodinných domů. V případě obytné zástavby se jedná o dokončení zástavby Na Daničkách a oblasti jižně od současné školy. V obou případech je existující vize, která se blíží (ne)kvalitám klasického urban sprawl. Další otázky vyvolává území na jihu města, které je připravené pro zastavení výrobou. Otázkou je i spojení zástavbou mezi Nepomukem a Dvorcí, které by se uskutečnilo při zastavení ploch na východě od sídliště. Je nutné dále rozvolňovat město, když jsou rezervy uvnitř města?

Problémy novodobých struktur zástavby

Problémy týkající se konkrétní zástavby nebo typologie samotné generují i špatné pochopení a fungování veřejného prostoru. Jedním z významných je typologie Sídliště, která trpí obvyklými problémy jako jsou: velký poměr veřejného prostoru, který nemá jasnou funkci ani formu, nedostatečné parkování, malá vybavenost apod.

Je poptávka po nových domech, proto vznikají nové oblasti jako Na Daničkách nebo jižně pod školou. Tato struktura trpí mnoha neduhy. Problematické jsou i větší objekty vytržené ze struktury města, nebo nevhodně umístěné.

1. sídliště panelové domy z 50-90 let.
2. nová zástavba Na Daničkách
3. supermarket Norma
4. budova školy
5. budova archivu

Nedotvořená struktura zeleně ve městě

Nepomuk má rezervy ve využití městské zeleně. Neexistuje žádný koncept, žádný větší upravený celek městské zeleně. Na několika málo místech najdeme nově upravené malé "parky", jejichž kvalita není dostatečná. Velký potenciál skýtá pás krajiny kolem potoku Mihovka a navazujícího špitálského rybníka. Krajina jižně od sídliště obklopená dnes zahrádkářskými koloniemi, nebo místo u Normy. Při konceptu vnitřní krajiny města je potřeba myslet na napojení na okolní krajinu s důrazem na Zelenou horu a jiné významné krajinné prvky.

1. potok Mihovka
2. špitálský rybník
3. rybníček u Normy
4. Krajina pod sídlištěm

Slabiny

Souhrnný rozbor veřejného prostoru vybraných míst rozdělených do 7 kategorií vyplývajících z předchozích témat. Jednotlivé slabiny jsou hledány na základě zkušeností z místa a provedených analýz a z fungování jiných měst. Nejedná se o absolutní, konečný seznam problémů, ale o souhrn několikaměsíčního zkoumání veřejného prostoru, pohybu obyvatel a energie místa.

- A slabina týkající se zástavby
- A slabina týkající se vstupů a přechodů
- A slabina týkající se ploch pro rozvoj
- A slabina týkající se center
- A slabina týkající se systému zeleně
- A slabina týkající se prostupnosti
- A osatní

Charakteristika

1 Vstup do města ze západu

(S) Důležitý vstup do města — přirozený vjezd do zástavby RD, V současné formě "brána" z jehličnanů, vizuálně kontakt s kostelem

(W) předprostor autodílny — u vstupu do města se objevuje větší otevřený prostor, který je povětšinou nevyužit.

(T) pokračování v podobné zástavbě automotodílny. Existuje možnost stavby supermarketu.

2 Zastavitelné území za Špitálským rybníkem

(T) Zastavěním této plochy by se podpořilo rozvolnění sídla. Byla by potřeba nová komunikace.

3 Návaznost přírodního prvku potoka Mihovka a špitálského rybníku

(W) Návaznost je přerušena komunikací první třídy a areálem autoopravny.

(O) Úprava této návaznosti by umožnila přechod městské zeleně do krajiny (krajiny do města, vytvoří kontinuální zeleň ve městě).

4 Špitálský rybník

(S) Rybník výrazně zkvalitňuje prostředí ve městě a je tvůrcem identity prostředí.

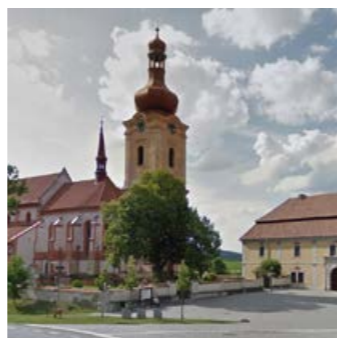
(W) břehy nenabízí možnost rekreační a kulturní využití. Jeho nejvýznamnější část je dnes přizpůsobena silničnímu průtahu.

5 Klášter s kostelem

(S) má kvalitu z hlediska kultury, historie a identity

(W) malé využití objektu

6 Přesanické náměstí

(W) ...je rozdělené silnicí (při obchvatu možnost zklidnění), je mentálně vnímáno jako vstup do města, ale dopravní situace to neumožňuje a vyvede návštěvníka mimo město.

(O) ...nabízí možnost spojení severní, jižní a západní části města. Zdůraznění spojení hřbitova a kláštera.

7 Území kolem Normy

(W) ...dnes je to vjezd do města z Plzně a Třebčic, který je lehce přehlédnutelný. Je zde zničen pohled na město od hřbitova. Norma ustupuje od silnice, vytváří důležitý předprostor parkoviště a nevytváří hraniční čáru. Nachází se zde spousta prostorů, které jsou nevyužité a jsou pouze finanční zátěží pro město. Není pěší propojení hřbitova s městem. Je špatné umístění domu vůči pěším i příjezdu aut. Jehličnaté stromy zde dále znepřehledňují situaci.

8 Zastavitelné území jižně pod Normou

(T) Je potřeba prověřit návrhem. Velké území, které zásadně změní organismus města.

9 Zastavitelné území u výjezdu směr Třebčice

(T) Je potřeba prověřit návrhem. Velké území, které zásadně změní organismus města.

10 Kruhový objezd a přilehlý veřejný prostor

(S) množství vybavenosti vázané na projíždějící kolem

(W) nefunguje jako místo, které vede do starého města nebo do dvorce. Místo nedokáže přirozeně navést do centra nebo do Dvorců.

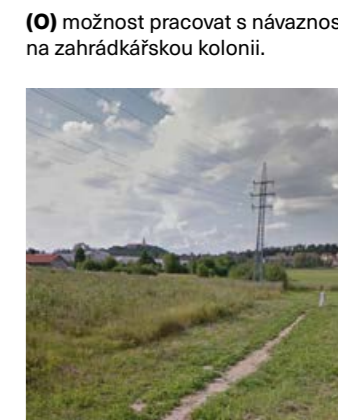
11 Vstup do města z jihovýchodu

(W) Podporuje špatnou orientaci. Tváří se jako vjezd do města, ale není.

12 Zastavitelné území mezi zástavbou a zahrádkářskou kolonií

(T) Jedno z nejvzdálenějších zastavitelných míst od centra, které je neparcelované a je po něm poptávka. Je potřeba prověřit návrhem.

A význam v rámci celého sídla

B význam v rámci části města

(S) silná stránka, **(W)** slabá stránka, **(O)** potenciál, **(T)** riziko

13

Škola

(W) Špatné umístění školy, které vede k odtažení energie z centra (oproti původní poloze na hlavním náměstí). Přístupové cesty nereagují na důležitost školy. Škola se spádovostí více obcí se nachází v klidové zástavbě rodinných domů. Škola není napojena na ostatní služby ve městě, na dopravu. Areál školy se potápí a je velmi nákladné udržovat školu v chodu. Vchod do školy je umístěn nešťastně. Stavba nemá kvalitní pověst.

15

Předprostor před knihovnou

(W) Důležitá křižovatka cest s vybaveností, čemuž neodpovídá forma. Celý předprostor knihovny má monumentální přístup. Knihovna je důležité místo v maloměstě - špatně bez předprostoru.

17

Zastavitelné území navazující na Daničky

(T) Je potřeba prověřit návrhem. Velké území, které zásadně změní organismus města.

18

Zástavba Na Daničkách

(W) hierarchie ulic, kvalita lokálního placu pro setkávání, soukromé části pozemků neuspořádané. příliš široké komunikace vzhledem k obytnému charakteru území, ulice neumožňuje kontakt obyvatel a vytvoření společenství lidí - pouze průchod a průjezd

(S) kombinace bytových domů se sdíleným prostorem a RD s vlastními pozemky

(O) zatím i soukromý prostor domů patří celé jednomu majiteli - lze pracovat i se soukromými částmi

19

Mihovka a území navazující

(W) dnes nevyužita—větší zelená linie v blízkosti centra, vodní prvek, přirozeně vzniklé, blízkost domova s pečovatelskou službou a bytových domů (lidé bez zahrady)

(O) území má potenciál napojit se na krajinu, úpravou zkvalitnit a zvýšit jeho využití

20

U mostu

(S) území je celkově v pořádku

(W) chybí jižní pěší napojení na prostor kolem Mihovky

21

Zástavba za kostelem

(S) blízkost náměstí i parku, hlavní spojnice z náměstí do parku a na Daničky

(W) zástavba je neukončená, nekvalitní předprostor BD a domova důchodců, hlavní pěší spojnice náměstí a Mihovky je řešena parkovištěm a vyšlapanou pěšinou.

A

význam v rámci celého sídla

B

význam v rámci části města

(S) silná stránka, **(W)** slabá stránka, **(O)** potenciál, **(T)** riziko

22

Plzeňská

(S) zachovalý veřejný prostor, hlavní spojka dvou historických náměstí

(W) problematický provoz automobilů

23

Prostor před poštou

(S) důležitá křižovatka cest, veřejná vybavenost

(W) jediná dopravní cesta na náměstí z jihu a západu, která nedokáže navést do centra

24

Hlavní náměstí

(S) formou je centrum oblasti Nepomucka, možnost velkých akcí, svah a rozměr náměstí umožňuje lehce zapamatovatelnou identitu místa

(W) mrtvé náměstí, protože je lidská energie je přesunuta na sídliště a ke škole; složitý terén, který rozděluje náměstí na několik částí. "Nejhorší stavba Plzeňského kraje"—obchodní dům Úslava zničila identitu náměstí a přeměnila vnímání kostela jako součásti náměstí. Je uzavřenou stavbou bez parteru. Ztráta dějů z náměstí díky přesunutí školy na okraj.

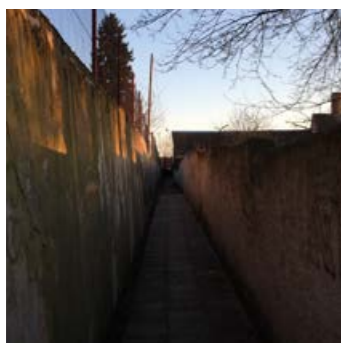
(T) hrozí, že náměstí zůstane pouze reprezentativní fce. aktivity se přesunou na jiné místo

25 Pěší cesta spojující Zelenodolskou a Zelenohorskou

(S) zásadní cesta z hlediska prostupnosti

(W) charakter zadní stezky

26 Plácek - Husova, Na Kaplance

(S) existence zeleného placu na spojnici cest umožňuje přirozenou změnu uličního profilu

(W) nedokáže navést do uličky Na Kaplance, banální forma.

27 Historická zástavba starého města

(T) úbytek obyvatel do okrajových částí města z finančních důvodů, kdy lidé vnímají opravu historického domu jako velmi nákladnou

(S) stabilní prostředí blízko centra s kvalitním veřejným prostorem

(O) velké rezervy pro navýšení počtu obyvatel

28 Neexistující spojnice mezi panelovými domy a centrem

(W) dnes není průchozí a vzniká tak slepá ulice.

(O) zlepšení prostupnosti v území.

29 Předprostor před starou poštou a bytovou zástavbou

(S) orientační místo města - spojení 3 cest - starý Nepomuk, sídliště s Dvorcem, Zelená hora

(W) tak zásadní prostor města nemá adekvátní formu, nedostatečně navádí chodce

30 Spojnice s alejí mezi sídlištěm a centrem

Spojnice mezi sídlištěm a starým městem není ulicí, ale cestou s alejí.

(T) díky kruhovému objezdu je její přirozená návaznost narušena.

31 Kruhový objezd s prostorem kolem

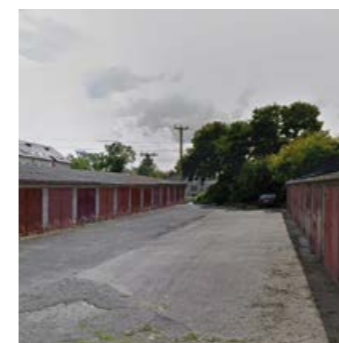
(W) neurčité území, které není městem, je vymezené areály a sídlištěm. Forma neodpovídá největšímu toku lidí v Nepomuku a důležitému orientačnímu bodu.

32 Garáže

(S) funguje jako místo setkávání (dílna, zkušebna,...)

(W) kolem garáží vede cesta na Zelenou horu, která prochází územím garáží a skladů. Ze Zelené hory neláká městské centrum pro návštěvu. Nereprezentativní spojnice zámku a města.

34 Bytové domy z 60. let

(S) menší velikost, aktivní parter, domy tvoří intimější prostor mezi sebou

(W) obecné problémy sídliště: VP, doprava v klidu, orientace

35 Bytové domy ze 70. a 80. let se školkou uprostřed

(S) do 4 pater - komunita lidí, školka uprostřed, přechází v zástavbu RD

(W) obecné problémy sídliště: VP, doprava v klidu, orientace

36 Deskové panelové domy z 90. let

(S) umístění ve svahu

(W) obecné problémy sídliště: VP, doprava v klidu, orientace,

37 Bodové panelové domy

(W) obecné problémy sídliště: VP, doprava v klidu, orientace, nemožnost opravy VP při zachování domů.

A význam v rámci celého sídla

B význam v rámci části města

(S) silná stránka, **(W)** slabá stránka, **(O)** potenciál, **(T)** riziko

A význam v rámci celého sídla

B význam v rámci části města

(S) silná stránka, **(W)** slabá stránka, **(O)** potenciál, **(T)** riziko

38

Předprostor polikliniky

(W) nejasná orientace, spousta VP bez funkce na místě, kde je zastávka a střet 4 různých druhů zástavby a místo odbočení cesta na dvorce

39

Ruina textilky

(W) ruina ve městě, prostor kde je nebezpečné přebývat nebo se pohybovat. Útočiště pro závislé apod.

40

Zeleň jako protipól sídliště

(T) v územní plánu je tato plocha v zastavitelném území. To je dnes z technických důvodů nemožné zastavět. Možné zastavění těchto ploch by napomohlo decentralizaci města.

41

Archiv

(W) stojí na nevhodném místě, vytržen z města.

koncepce

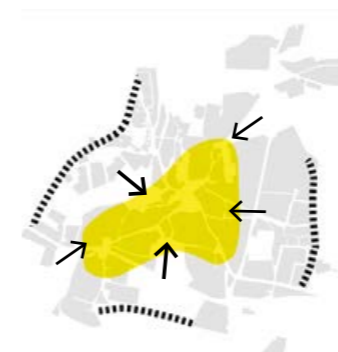
60	Úvodní slovo
61	Role Nepomuku
62	Vztah k místu
63	Vztah ke krajině
64	Urbanistická koncepce—širší vztahy
66	Urbanistická koncepce města
68	Lokality
68	Tvar a kostra sídla
69	Krajiný rámeček
70	Bilance
71	Hierarchie míry soukromí veřejného prostoru

Městečko Nepomuk se pyšní zachovalým historickým dědictvím v centru města, které vytváří obraz kouzelného českého maloměsta. Tato malebná atmosféra vychází i z neklidné morfologie, kterou nabízí místní krajina. Zástavba z nedávné minulosti bohužel tento ráz nerozvíjí. Modernistické sídliště se vyčleňuje z města způsobem sobě vlastním, na okrajích vyrůstají nové struktury, které se chovají povětšinou chaoticky. Nejzásadnějším faktem je přesun obyvatel a aktivit směrem ze středu na okraj. Vše vede k stále **slabšímu organismu města**.

Tato urbanistická konceptce je založena na vizi charakterově bohatého a čitelného města, které je primárně kvalitním **domovem**. Města s jasně nastaveným směrem rozvoje, vedoucím spíše **směrem dovnitř**, k lepšímu využití možných příležitostí, kterých nemusí být na maloměstě mnoho. Konceptce v sobě kombinuje práci v několika měřítkách—od širšího přístupu ke krajině a rozhraní krajiny a města přes dotvoření města novou strukturou po drobné zásahy ve veřejném prostoru.

Role Nepomuku

Konceptce se snaží nalézt stabilní roli pro sídlo a jeho okolí. Definovat jednoznačně tvar města a systém pohybu ve městě. Návrh prověřuje možnost jižního obchvatu města.

Udržitelný rozvoj

Díky oslabující pozici historické části města se stala snaha o navrácení života do centra hlavním pilířem návrhu. Motivací je limitní množství potenciálu, příležitostí a investic, které je možné využít.

Proto návrh pracuje s novou zástavbou takovým způsobem, aby neexpandovala do krajiny, koncentrovala se co nejbližší centru města, a byla na něj kvalitně napojena.

Jsou také definovány hranice sídla, které jsou potvrzeny nově vysazenou zelení. Nová struktura tak tu současnou "zalepuje" a dotváří.

Obchvat a koncept cest

Možnost obchvatu je pro Nepomuk nevyhnutelnou skutečností. Její zvolení by umožnilo zklidnit současný průtah městem na formu městské ulice. Obě varianty obchvatu, které jsou dnes k dispozici, ale město úplně míjí, což by mohlo vést k poklesu lidského potenciálu, kvůli kterému dnes existuje na jihu města vybavenost. Ztratila by se i jakákoli možnost identifikace Nepomuku pro kolemjedoucí, kteří by město přestali úplně vídat. V návrhu se proto volí varianta vedení obchvatu, která se města dotýká. Dává tak možnost současné vybavenosti dále fungovat.

Koncept cest uvnitř města staví na kontrastu okružní městské cesty procházející novými strukturami města proti historickému kříži cest, který se setkává na hlavním náměstí.

Historický potenciál města

Návrh se také zaměřuje na zkvalitnění podmínek pro turistický ruch. Hlavním tématem je zkvalitnění cesty Šibenice-Přesanické náměstí-náměstí A. Němejce-Zelenohorská pošta-Zelená hora. Cesty, která provází návštěvníka celým historickým Nepomukem.

K tomuto se v návrhu objevila sada úprav—úprava náměstí A. Němejce "čistí" náměstí od aut a ukazuje přístup zástavby, která by měla nahradit obchodní dům Úslava. Změna organizace Přesanického náměstí dovoluje navázat na historickou cestu na Šibenici. Úprava profilu cesty z hlavního náměstí na Zelenou Horu dává znát že se jedná o významnou historickou cestu. Závěrem pak přetvoření brány k Zelené hoře.

Vztah k místu

Věc, která dnes u nově vznikající zástavby upadá, je kvalita struktury z pohledu návaznosti na město, přirozené orientace a hlavně možnosti jak se k místu vztáhnout.

Posílení charakteru jednotlivých částí města

Návrh se snaží vnímat Nepomuk jako jednotlivé části s různými charakterem —historické centrum, na něj navazující oblasti, a sídliště.

Každá z oblastí a jejich podčástí má vlastní těžiště, vlastní identitu, která se reflektuje v dimenzi veřejného prostoru, jeho formě, materiálovém řešení a pod.

Je zde snaha přivést do prostředí dějovost a scénáře. Podporovat malebnost a bohatost prostředí.

Návrh veřejných prostor

Veřejný prostor je klíč k fungování města, konkrétněji síť veřejných prostor. Ta má několik úrovní a měřítek. Od prostoru osobního—poloveřejný nebo polosoukromý prostor, který není vnímán čistě veřejně (může jít o plácek společný pro několik domů. Obytnou ulici apod.)—po veřejný prostor sloužící jako těžiště pro celou lokalitu nebo část města. Ten může sloužit k akcím, setkávání, akumulaci vybavenosti, reprezentaci. Zásadní je napojení jednotlivých prostor, jejich vzájemná hierarchie, napojení na hlavní centrum a na krajinu.

Cílem návrhu bylo doplnit tuto síť silnými veřejnými prostory. Ty se objevují v místech se silným charakterem, nebo silnou historickou stopou, nebo s potenciálem pro aktivity nebo děje. Nejlépe když se navzájem tyto aspekty doplňují. Tyto místa jsou pak i vhodným místem pro vznik vybavenosti.

Vytváření domova

Město tvoří obyvatelé, proto koncepce není navržena jen s ohledem na prostorové vztahy, ale také na sociální aspekty. Vytvořit takové prostředí, které jde snadno obývat, ve kterém by existovaly silné sociální vztahy a interakce.

Návrh nabízí rozdílné typologie a možnosti bydlení, kdy rozmanitost je vztažena ke konkrétní lokalitě, aby zde vznikl sociální mix obyvatel.

Vztah ke krajině

Krajina je dnes z pohledu obyvatel města převážně o rekreaci. Návrh snaží o maximální využití jejího potenciálu. Zároveň se město na svých okrajích "zjemňuje" a zapečetuje.

Hranice a rozhraní

Návrh se pokusil definovat hranice sídla, které vystačí na dlouhý časový horizont. tyto hranice se mohou potvrdit výsadbou zeleně. Zástavba se k nim staví způsobem pro přirozený přechod do krajiny (zahradou, sadem). Je zde snaha nevytvořit pro pohled z krajiny na město tkz. "nahou" nebo "odhalenou" zástavbu. mezi městem a krajinou pak prochází záhumenní cesta, do krajiny jsou orientovány zahrady apod.

Cesty

V návrhu se objevují nové cesty vázané na jiná sídla nebo přírodní dominanty, jejichž trasa je vedena v prostorech mezi poli, podél vodních toků apod. Těmito návaznostmi se návrh snaží oživit vztah obyvatel města s krajinou a potpořit její využívání

Obchvat

Specifickým situací je navržený obchvat, který díky morfologii nebude takovým způsobem narušovat krajiný ráz kolem města. Přesto byla snaha vytvořit zelený "poštář" mezi obchvatem a městem. Město s ena hřebeni zastavuje a tedy všechny domy jsou od obchvatu odstíněny.

Krajina ve městě

Město v dnešní době nemá žádný výrazný veřejný prostor charakteru parku, či určený k rekreaci. Cíl návrhu bylo vytvořit systém takových míst, od větších ploch, kde se mohou konat větší akce nebo sporty po drobná místa rozsetá po městě.

Koncept návrhu je založen na třech přírodních klínech, které prostupují do města. Je zásadní tomuto území definovat hranice (zástavbou nebo cestami, upravit je a pojmenovat), aby se staly funkční částí města.

Urbanistická koncepce —širší vztahy

m. 1 : 10 000

- nová struktura zástavby
- doplnění stávající zástavby
- transformace stávající zástavby
- cesta
- nově navržené propojení

Plzeň, Praha

Kláster

Zelená
Hora

Vlaková
zastávka
Nepomuk

Dvorec

napojení obchvatu na stopu
současné komunikace

Sídlíště centrum
Vznik nového centra v
předprostoru polikliniky

vytvořeno parkoviště
a upraven vstup-vznik
"brány" na Zelenou
horu, svázáno s
funkčností zámku.

Nepomuk centrum
V místě náměstí Augustýna
Němce je těžiště celého města.

Na Vinici

Sídlíště
Nepomuk

Na Daničkách

Nepomuk

Pod hřbitovem

nové spojení do Třebčic

Nový obchvat je veden v
co nejtěsnějším kontaktu s
městem. Cílem je zachovat
současnou vybavenost, která
byla vázána na průtah městem.

zde je
komunikace
umístěna na
vyvýšenou
konstrukci pro
plynulý průchod
zeleně a
vodního toku

překonání
formou
podchodu

přemostění
cesty
formou
nadchodu

zklidněná část,
s možností
napojení čerpací
stanice

rezerva pro vznik areálů,
výroby apod.

Šibenice

Urbanistická koncepte města

m. 1 : 5 000

Dětské hřiště se přesunulo do parku níže a tento prostor je upraven jako reprezentativní plac pro celou oblast Na Daničkách

vytvořena pěší návaznost podél potoka Mihovka

Ukončení vysazením remízku se město "schová" do zeleně

Nový Park definovaný nově vystavenou zástavbou

Špitálský rybník

Přesaničné náměstí

vznik nové městské ulice

krajiny polštář mezi obchvatem a městem

Zelenohorská pošta

Upravení profilu komunikace k vycházkové cestě na Zelenou Horu.

Z nevyužitého prostoru před poliklinikou se vytvoří nové centrum pro celé sídliště.

Změnou organizace veřejného prostoru sídliště se vytvoří přístupné vnitrobloky

Zrušení oplocení areálu a upravení v parkový prostor.

Vytvoření nové ulice díky prostupu areálem školy

Dnes je tato louka nevyužitá a stala se tak velkou křižovatkou z vyšlapaných cestiček. Návrh jí mění na obhospodařované pole, které má upravené pole po svém obvodu

Ukončení vysazením remízku, takončení rozplánání zástavby

upraven předprostor před knihovnou.

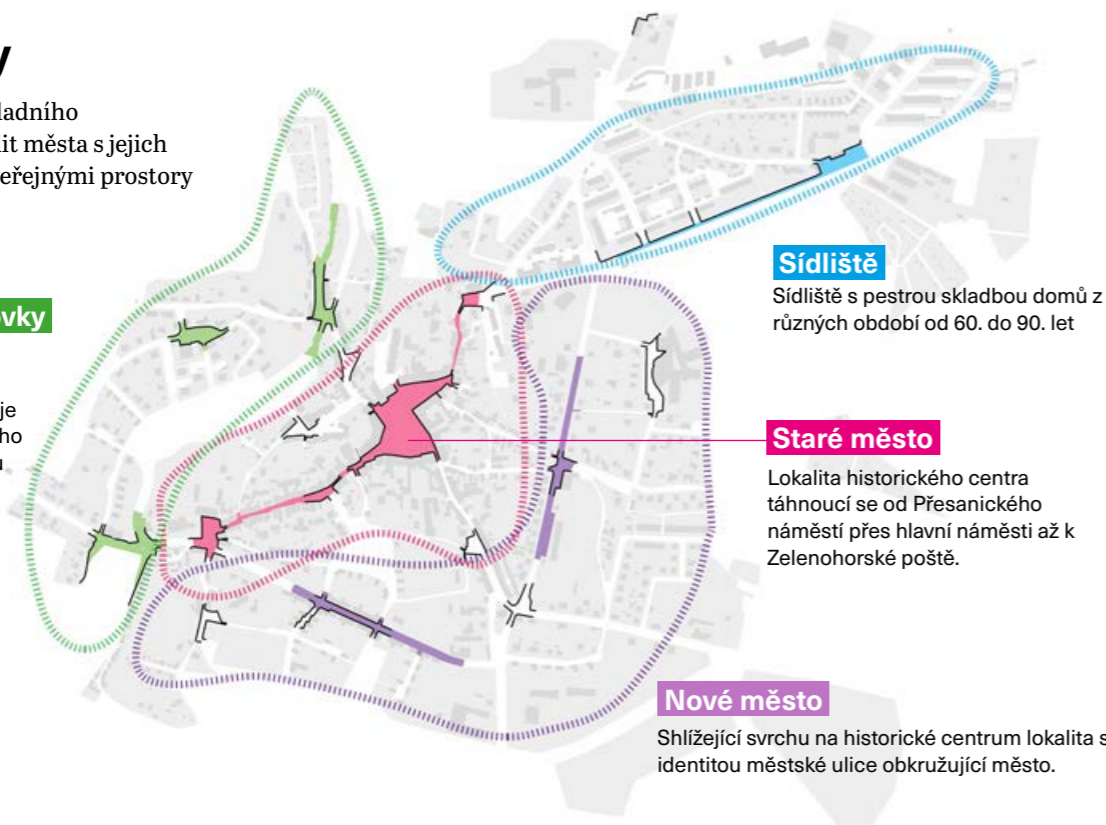
zřehlednění křižovatky

Lokality

Zobrazení základního rozložení lokalit města s jejich významnými veřejnými prostory

podél Mihovky

Lokalita vázající se kolem toku potoka Mihovka je směs venkovského charakteru spolu se zahradním městem.

Sídliště

Sídliště s pestrou skladbou domů z různých období od 60. do 90. let

Staré město

Lokalita historického centra táhnoucí se od Přesanického náměstí přes hlavní náměstí až k Zelenohorské poště.

Nové město

Shlížející svrchu na historické centrum lokalita identitou městské ulice obkružující město.

Tvar a kostra sídla

Schema základního skeletu města a prostupnosti strukturou města.

páteř historického města

Kříž cest protínajících se na náměstí A. Němejce. Cesty ve stopách historických cest. Vychází z paměti místa. Jsou na nich téměř všechny významné pamětihodnosti Nepomuku. Mají vždy krajinně nebo historicky významný cíl (Zelená Hora, Šibenice, Klášter)

páteř nového města

Díky obchvatu se může zklidnit profil původní silnice a dá vzniknout ulici městského charakteru – širší ulice se stromy, zpevněným povrhcem, na některých místech s domy tvořící frontu. Z ní pak vedou cesty ze svahu směrem do historického centra. Je hlavní komunikací pro pohyb automobilem po městě.

Krajinný rámeč

Schema základního skeletu města a prostupnosti strukturou města.

podél Mihovky

Základním motivem je vytvoření kontinuálního přírodního území. Z tohoto důvodu bylo nutné vytvořit pěší propojení mezi Špitálským rybníkem, samotným tělem parku, prostorem u mostu a dále kolem zahrádek. Další významné propojení je oblasti Na Daničkách k novému plácku Za kostelem a tím nepřímo na náměstí.

pod Vinici

Louka ležící v opozici hmotě sídliště je dnes využívána jako velká křižovatka z prošlapaných cest. Konceptce navrhuje tuto plochu zemědělsky využít a zkulturnovat nebo zřídit cesty po obvodu, vždy z jednou stranou u zástavby, sadu, zahrádek a pod. Severozápadní část už ve formě parku zarůstá do města a navazuje na álej vedoucí k Zelenohorské poště.

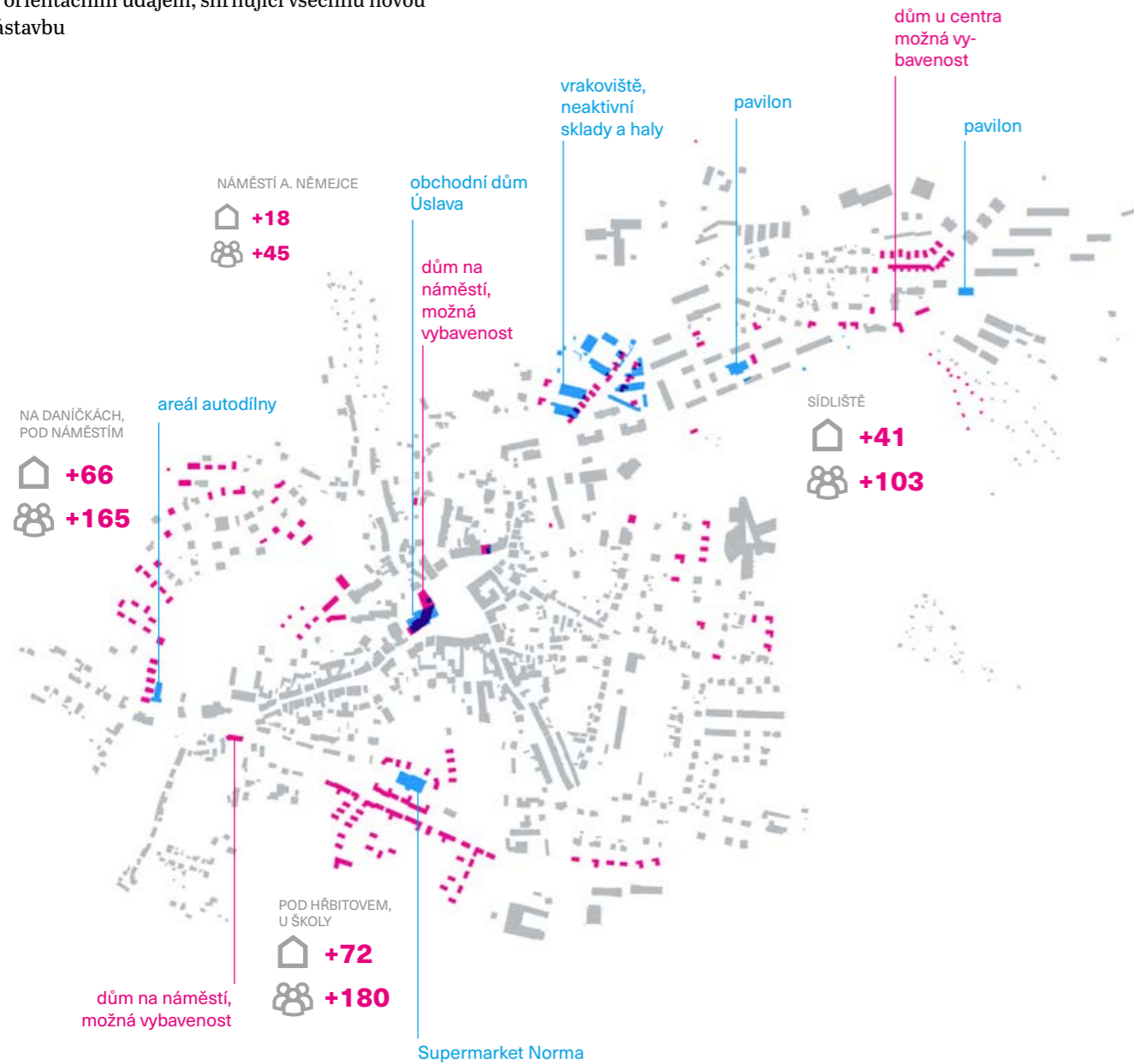

Zelený polštář za hřbitovem

Nová struktura na jihu nechává prostupovat krajinu do města která se plně projevuje kolem rybníčka za náměstím. Postupně se směrem dovnitř zužuje až přechází v zahrady. Z jižní strany u obchvatu je vysázen remízek dotvářející zelený límec městu—napojen na bujnou zeleň pod Špitálským rybníkem

Bilance

Návrh prověřuje kapacity města na co nejvíce potencionálních rozvojových území aby ukázal na adekvátnost zásahu v daném místě s akcentem na prostorové řešení, ne konkrétní poptávku vzniku domů v daném území. Proto přírůstek 500 obyvatel je orientačním údajem, shrnující všechnu novou zástavbu

Celkový přírůstek

domácnost **+197**

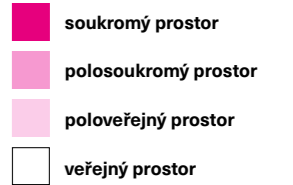
obyvatel **+507**

Nové stavby

Bourané stavby

Hierarchie míry soukromí ve veřejném prostoru

Současnost

Nejzásadnější změnou míry soukromí prošlo sídliště Na Vinici. Reorganizací veřejného prostoru se docílilo přirozenější struktury blok/ulice. Tím se jednoznačně definovala role jednotlivých prostor, vznikla čitelnější struktura.

Návrh

Došlo k dotvoření neúplných struktur a to hlavně v severozápadní části města Na Daničkách a v jižní části kolem současné silnice I/20.

místa

- 74 Nadhled
- 76 Celkový pohled

- 78 Mihovka
 - 1 Park
 - 2 Plácek – Na Daníčkách
 - 3 U mostu
 - 4 Špitálský rybník

- 82 Historická cesta
 - 1 Náměstí A. Němejce
 - 2 Přesanické náměstí

- 88 Nové město
 - 1 Pod hřbitovem
 - 2 U rybníka

- 92 Sídliště
 - 1 Vnitroblok, střední část sídliště
 - 2 Západní část sídliště

Tato kapitola ukazuje 4 celky, představující soubory zásahů, které dohromady vytvářející nebo podporují charakter dané oblasti.

Mihovka

Lokalita vázající se kolem toku potoka Mihovka je směsí Venkovského charakteru a zahradního města. Návrh zde převážně doplňuje současnou zástavbu a vytváří nový park.

Sídliště

Sídliště na Na Vinici je dědictví modernistického přístupu k urbanismu, na který se ale i v nedávné minulosti stále navazovalo. Návrh se tuto strukturu snaží přiblížit tradičnímu městu a obecně zvednou standart bydlení.

Historická cesta

Centrum města z urbanistického hlediska funguje, ale trpí nedostatkem energie, kterou mu bere navazující město. Návrh se snaží vytvořit ikonu města, historickou cestu a tak podpořit turistický potenciál, který může centru přinést život.

Nové město

Díky odklonění dopravy, může vzniknout nová část města těsně napojená na centrum a doplňující celkovou strukturu města. Vzniká nová ulice městského charakteru, navazující na ulici Nádražní, která takový charakter už má.

Celkový pohled

m. 1 : 5 000

Mihovka

Návrh m. 1 : 2 500

Základním motivem je vytvoření kontinuálního přírodního území, na které se váže celistvá zástavba zahradního města až venkovského rázu.

A Park

V dnešní době není v Nepomuku žádná smysluplná plocha parku. Území kolem Mihovky skýtá potenciál aby se z něho stala. Hlavně kvůli své blízkosti k hlavnímu náměstí. Území neudržované zeleně návrh mění na parkovou úpravu. Zásadní je prostupnost tohoto území a návaznosti na okolní strukturu. Z tohoto důvodu vzniklo propojení cest od Špitálského rybníka až k zahrádkám v severní části města se směrem na klášter. Území tak může sloužit k rekreačním aktivitám, je zde navrženo dětské hřiště, plac pro konání akcí, vycházkové trasy.

Park je navržen co nejprostší, aby co nejméně zatěžoval svoji údržbou město. Jeden důvod je udržitelnost pro město, druhý je určitá jednoduchost hodící se k maloměstu.

pohled na současný stav

B Plac Na Daničkách

Dnes plocha pro dětské hřiště. Návrh hřiště přesouvá do níže položeného parku a tento prostor povyšuje na těžiště lokality. Před starou budovou jatek může vzniknout předprostor. Velký veřejný prostor je redukován na adekvátní velikost, plac dostává tvar novou zástavbou, která ho obklopuje.

Díky svojí poloze na vrchu a uprostřed oblasti potvrzuje svoji významnost. Místo, které může sloužit pro postavení májky, slavnostní události, vánoční stromeček a pod.

C U mostu

Nejzásadnější změnou tohoto místa je propojení s parkem stezkou pokračující dále směrem na Klášter. Od mostu je tak možné díky pročištění prostoru kolem Mihovky dohlédnout na kostel sv. Jakuba na Přesanicím náměstí. Jsou tak odsud vidět obě dominanty Nepomuku. Celá plocha kolem mostu byla materiálově sjednocena a zjednodušena. U rozcestí je umístěn strom se sezením a možným umístěním ukazatele.

D Špitálský rybník

Zklidněním přiléhavé komunikace může vzniknout na severní části rybníka plácek. Je zde navržen zpevněný břeh s přístupem k vodě. Na jižní straně rybníka je navržena lávka s malým molem

E Za kostelem

Díky dostavbě dvou bytových domů vzniká plácek s uskupením stromů se sezením a vytváří jižní pevnou stranu parku. Ulice Za kostelem pokračuje přes park a vytváří propojení centra a lokality Na Daničkách.

F Bytové domy

V dnešním stavu je bytový dům umístěn na středu parcely. Velmi neekonomicky a neefektivně využívá svůj pozemek. Návrh mění organizaci prostoru (podobně jako na sídlišti) tak, že část pozemku přiděluje bytům v přízemí. Upravuje i parkování, které je částečně kryté. Zbylé místo je využito jako sdílené prostory.

Povrchy

V této lokalitě, kde se střídá tradiční vekovský charakter s novou rozvolněnou zástavbou jsou preferováno více zeleně vuliční profilu, měkčí povrchy pro příjezdové cesty jako jsou štěrk, mlat apod. chodník je úzký a

Historická cesta

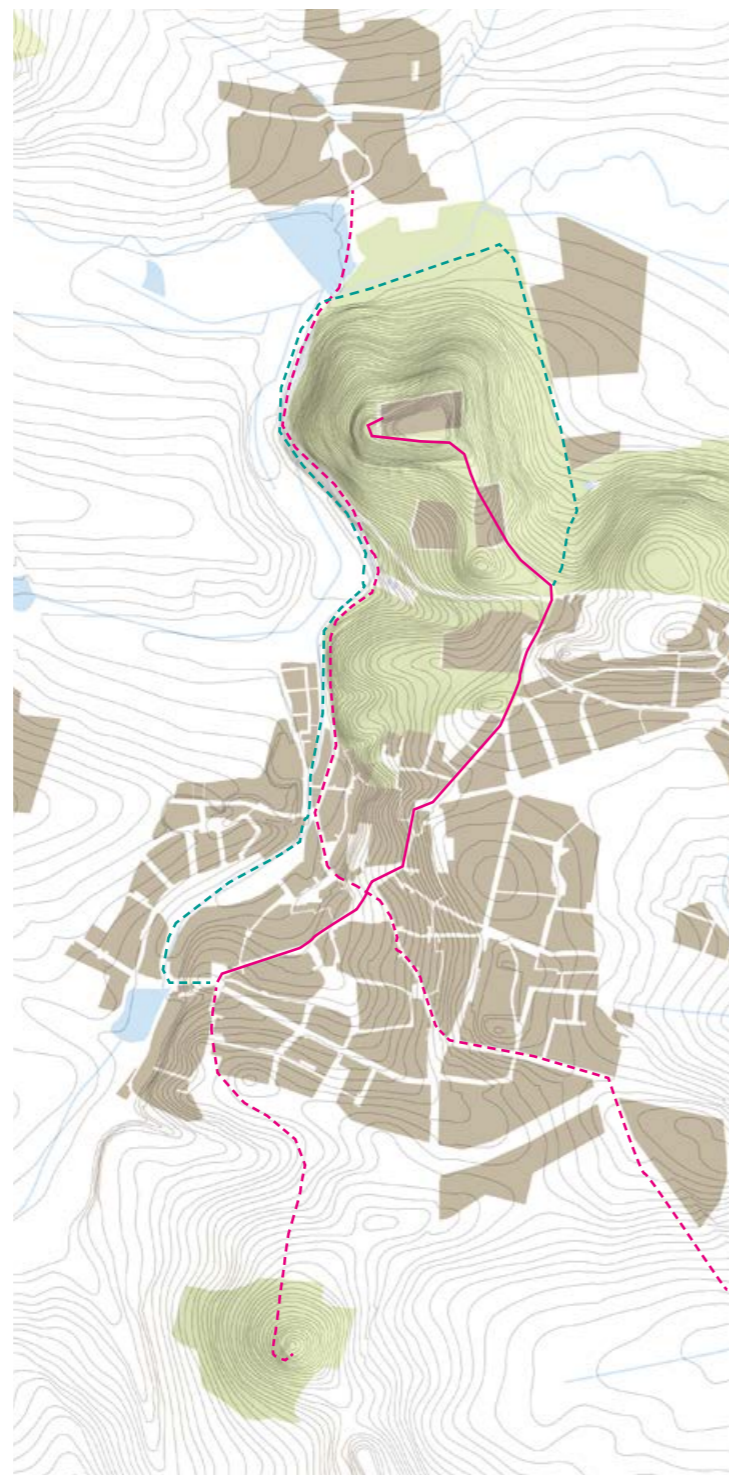
Návrh m. 1 : 2 500

Cesta přicházející od vrchu Šibenice na Přesanické náměstí, pokračující ulicí Plzeňská na náměstí A. Němejce, dále kolem Zelenohorské pošty k rozcestí pod Zelenou Horou až na Zelenou Horu samotnou je nejvýraznější historickou komunikací, na které se vyskytují nejvýznamější dědictví, dominanty Nepomuku. Návrh se cestu snaží zvýraznit jednotným konceptem provedení.

Základní trasa začínající na Přesanickém náměstí (Kostel sv. Jakuba, Svatojánské muzeum Nepomuk, dům U České lípy) pokračuje uličkou kolem kostela sv. Jana Nepomuckého na náměstí A. Němejce kde se nachází i městské muzeum a galerie, Nepomucká radnice, dům malíře A. Němejce, a pokračuje k Zelenohorské poště a nově upravenou cestou k bráně na Zelenou horu.

Důležité směry—Kláster, Šibenice, Mileč, Dvorce.

Výcházková trasa která vytváří okruh. Z Přesanického náměstí člověk zamíří ke Špitálskému rybníku a podél Mihovky dorazí až ke Klášterskému rybníku. Pak se cesta stáčí zpět k bráně na Zelenou Horu.

A Náměstí Augustýna Němejce

Návrh ukazuje možnou podobu dostavby náměstí po dožití obchodního domu Úslava. Cílem je vytvořit takovou zástavbu, která bude měřítkově a tvarově adekvátní. Dominantní dům se "seseknutým" nárožím si před sebou vytváří předprostor a otáčí se svými fasádami k oběma částem náměstí. Cesta jdoucí ze severozápadního cípu ustupuje kašně a dovoluje jí mít kolem sebe více prostoru. Parkování se přesunulo k okrajům náměstí pod stromy, tak aby se hlavní část náměstí uvolnila.

*pohled na
současný stav
náměstí, obchodní
dům Úslava*

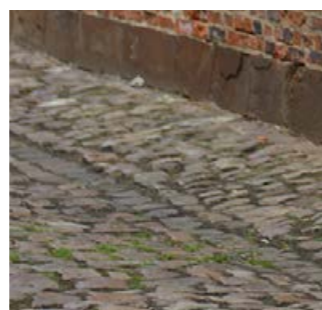
*Úprava s
vyhrazeným
redukovaným
prostorem
pro parkování
pod stromy při
straně náměstí.
V pozadí hmota
navrhovaných
domů.*

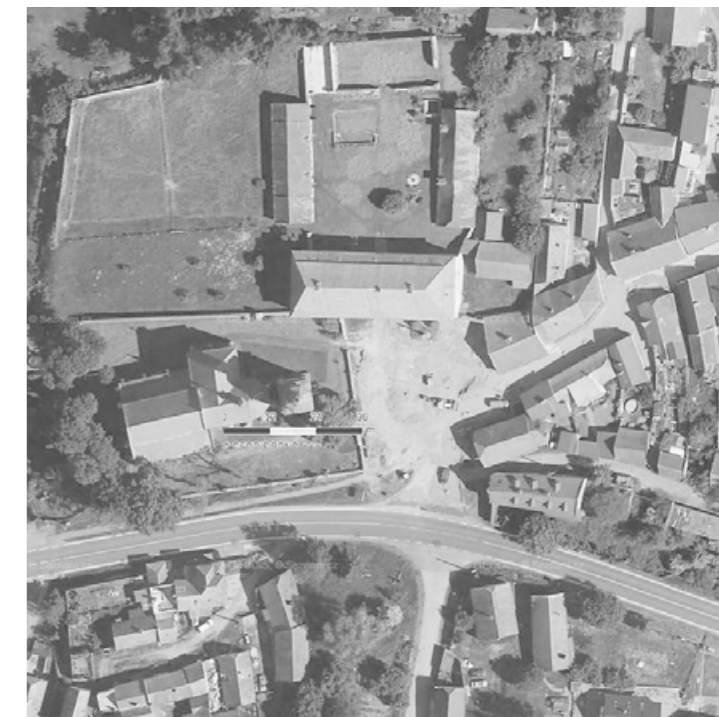
Povrchy

Návrh řeší historickou cestu v jednotném řešení dlažby, respektive několika druhů dlažby na určení pojízdných ploch, parkovacích míst. Zásadní je odstranění obrubníků a výškových bariér.

B Přesanické náměstí

Přesanické náměstí dnes trpí díky průtahu městem. Po odklonění dopravy je možné mu vrátit jeho původní organizaci. V jižní části se náměstí doplní stavbou s vlastním předprostorem. Parkování se přesouvá podél cesty ke Špitálskému rybníku a plocha náměstí se tak může uvolnit. Vzniká zde místo se stínem stromu, sezením, apod.

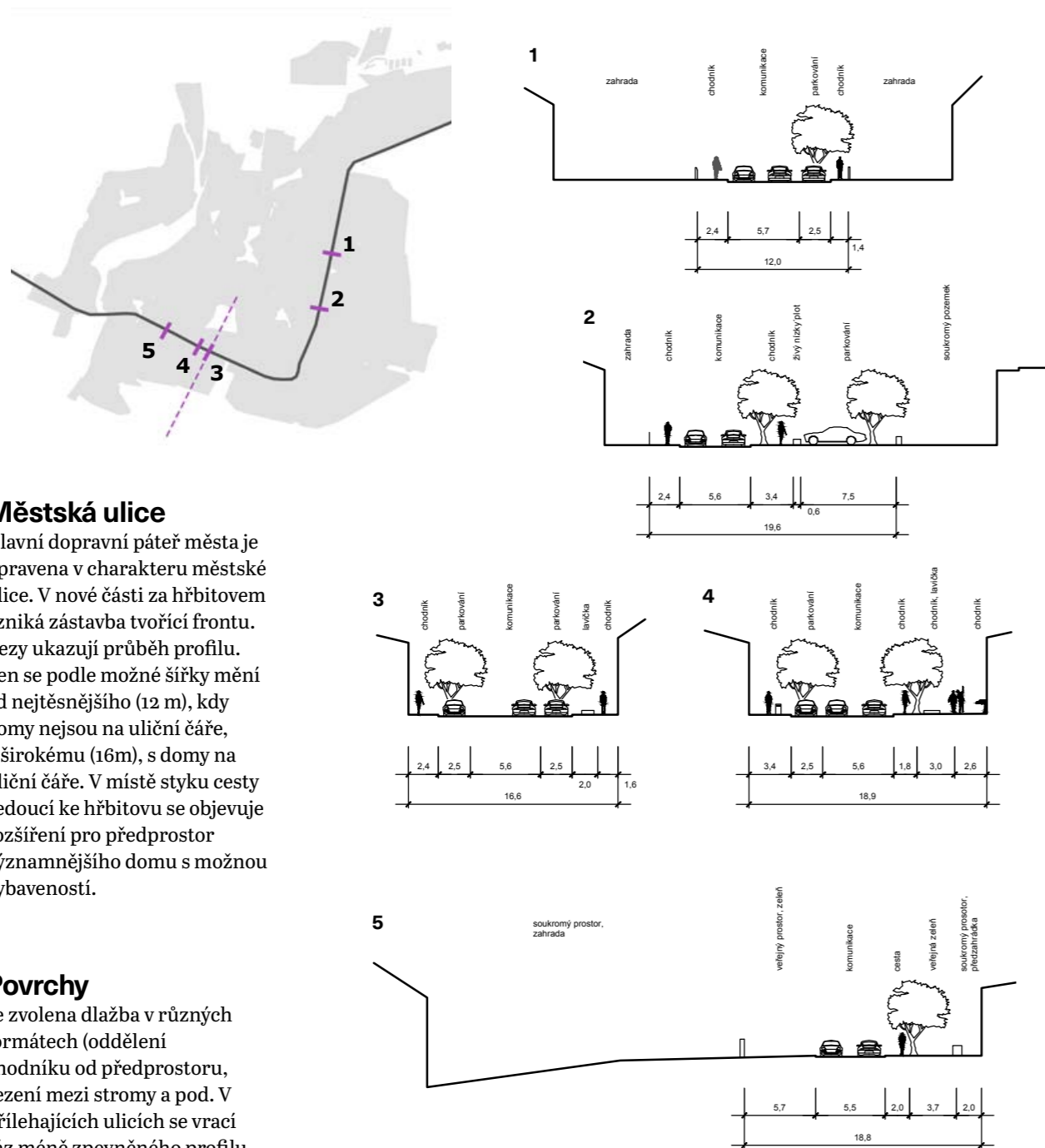

Nové město

Návrh m. 1 : 2 500

Díky obchvatu může vzniknout ulice městského typu procházející celým městem od západu přes sídliště k východu. Část silnice I/20, která procházela městem se napojí na ulici Nádražní.

A

Městská ulice

Hlavní dopravní páteř města je upravena v charakteru městské ulice. V nové části za hřbitovem vzniká zástavba tvořící frontu. Řezy ukazují průběh profilu. Ten se podle možné šířky mění od nejtěsnějšího (12 m), kdy domy nejsou na uliční čáře, k širokému (16m), s domy na uliční čáře. V místě styku cesty vedoucí ke hřbitovu se objevuje rozšíření pro předprostor významnějšího domu s možnou vybaveností.

Povrchy

Je zvolena dlažba v různých formátech (oddělení chodníku od předprostoru, sezení mezi stromy a pod. V přilehajících ulicích se vrací ráz méně zpevněného profilu obsahujícího více zeleně.

A

U rybníka

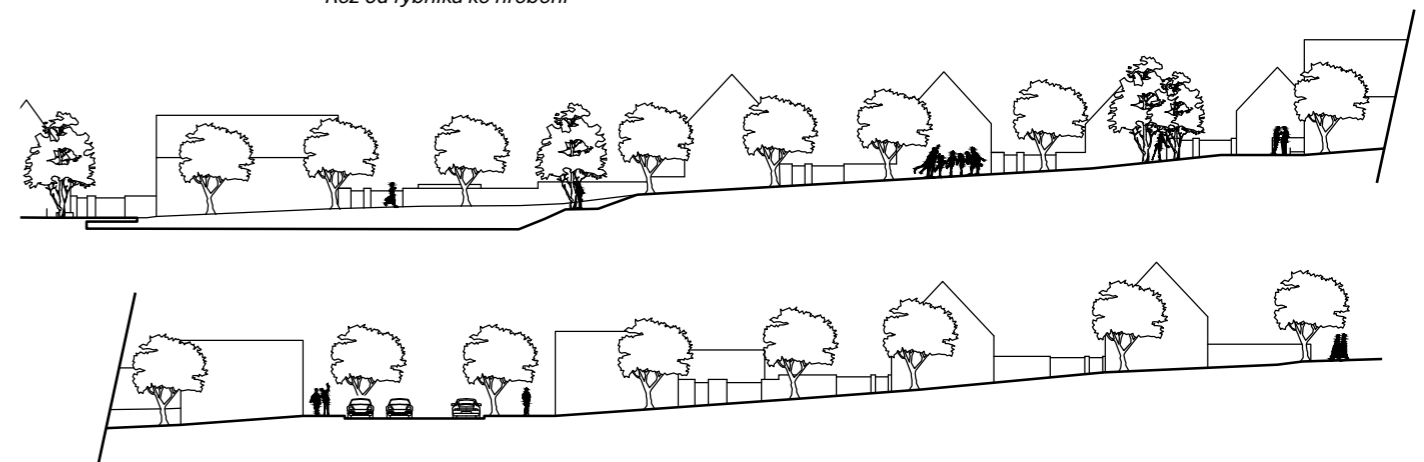
Útulný prostor se uzavírá řadou domů. Kolem rybníka jsou vysázeny vrby, aby opticky zmenšily prostor a nabídly stín.

*pohled od rybníka
k poloze původního
supermarketu
Norma*

Řez od rybníka ke hřebeni

Sídliště

Návrh m. 1 : 2 500

Sídliště Na Vinici představuje domov pro více jak polovinu lidí žijících v Nepomuku. Struktura trpí neduhy typickými pro sídliště spojených s veřejným prostorem, parkováním a kvalitou bydlení obecně.

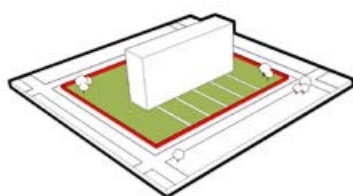
Základním úkolem návrhu bylo správným způsobem rozkódovat strukturu sídliště. Ty většinou nemají jasný klíč jak je číst. Narozdíl od zástavby tradiční blokové, kde je jednoznačné čelo a záda domu, sídliště se stáčí vždy za sluncem. Vznikají tak řeky neurčitého veřejného prostoru a zeleně. Ten patří všem a nikomu, představuje zátěž pro město a jeho kvalita kolísá.

Cílem návrhu bylo tento prostor transformovat takovým způsobem aby vznikla místa s konkrétní náplní nebo programem, s nastavenou mírou soukromí—prostory poloveřejné, polosoukromé, komunitní nebo sdílené a prostory čistě soukromé. Společně se zlepšením podmínek parkování tak zásadně zvýšit životní standart obyvatel sídliště.

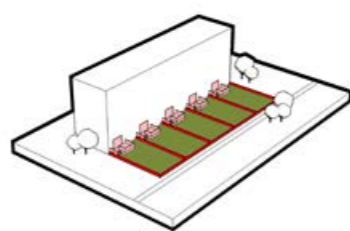
Principy

Tento výběr shrnuje základní principy a nástroje, které jsou použity v návrhu. V navazující části bude představeno konkrétní místo s aplikací těchto principů.

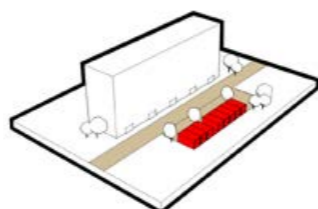
Reorganizace veřejného prostoru

Spíše než o princip se jedná o název souboru principů popsanych dále. Při tomto procesu se radikálně mění podíl veřejného a soukromého. Různé míry soukromí dovolují velké plochy veřejného prostoru dělit na menší části, které mají jasný program i hranice.

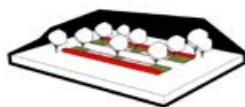
Vytvoření soukromých zahrad

Rozdělení veřejného prostoru obyvatelům přízemních bytů zajistí aktivní využití celého území. U některých domů se přistavuje vyvýšená terasa se soukromými zahradami, pod kterou vzniká kryté parkování.

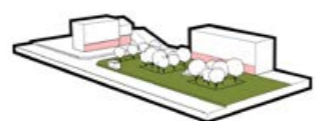
Kultivace parkování

Parkování se přesouvá co nejtěsněji k jeho uživatelům, auta jsou ukryta mezi zelení, nebo pod přístřešky, aby se uvolnil prostor před samotnými domy, tam vznikají pobytové plochy, charakteru obytné ulice.

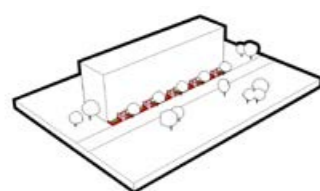
Změna charakteru komunikací

Z některých volných cest se stávají ulice s parkováním mezi stromy, z jiných osobnější obytné ulice s univerzálním využitím.

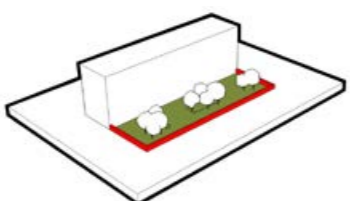
Nové centrum sídliště

V pomyslném středu lokality vzniká nové centrum s možností vzniku menší vybavenosti.

Řešení předprostorů a vstupů do domů

Návrh upravuje vstupy domů. Vznikají tak soukromé předzahrádky.

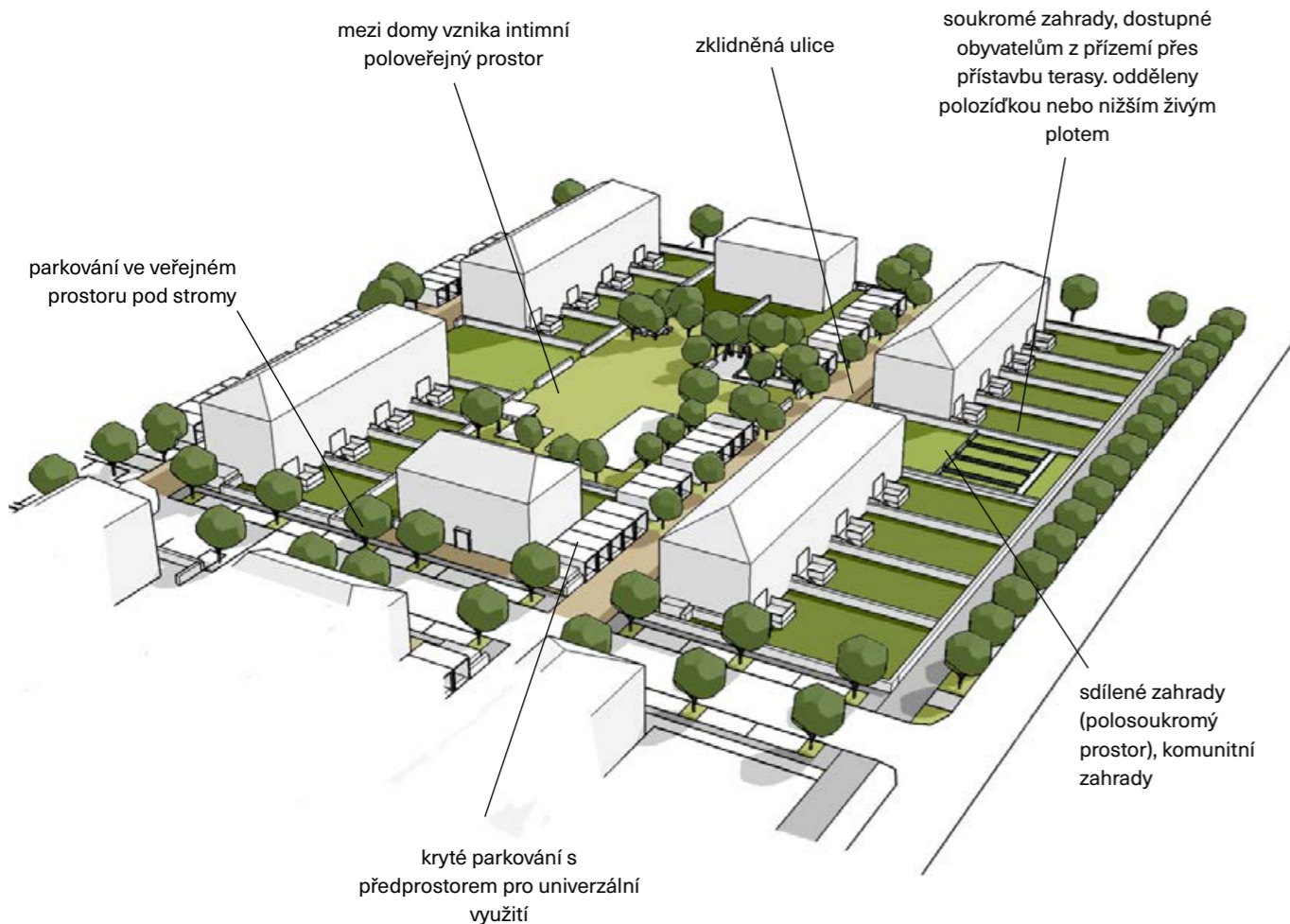
Tvorba společných a komunitních prostor

Prostory společné pro část domu, kde se mohou objevit různé komunitní aktivity. Zahrádky, altán, společné zázemí apod.

Hierarchie míry soukromí ve veřejném prostoru

Schema reflektuje rozložení veřejného prostoru na různé úrovně vnímání soukromí. Jsou z něj čitelné vznikající "vnitrobloky", ulice, vnitřní plácky. Přesto je kladen důraz na zachování prostupnosti jednotlivých bloků.

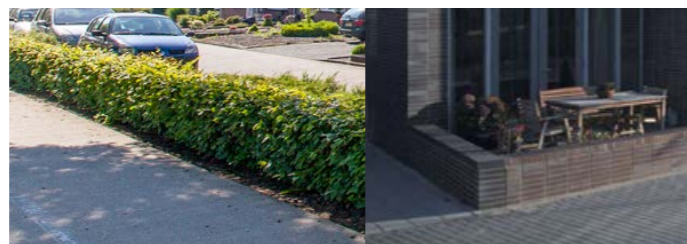
A Vnitroblok

Z původního nejasného prostoru mezi domy vzniká uzavřený vnitroblok. Z veřejného prostoru kolem bytových domů vznikají nová místa z rozdílnou náplní. Prostor před bytovým domem se mění z místa v dnešní době zaplaveného auty na intimnější obytný prostor. Parkování se přesouvá pod kryté carporty a na místa skrytá za nízké živé ploty, nebo zídky. Důležitá je vždy viditelnost, všechny rozhraní by měli být ve formě nižších plotů nebo zidek, tak aby docházelo k sociální kontrole.

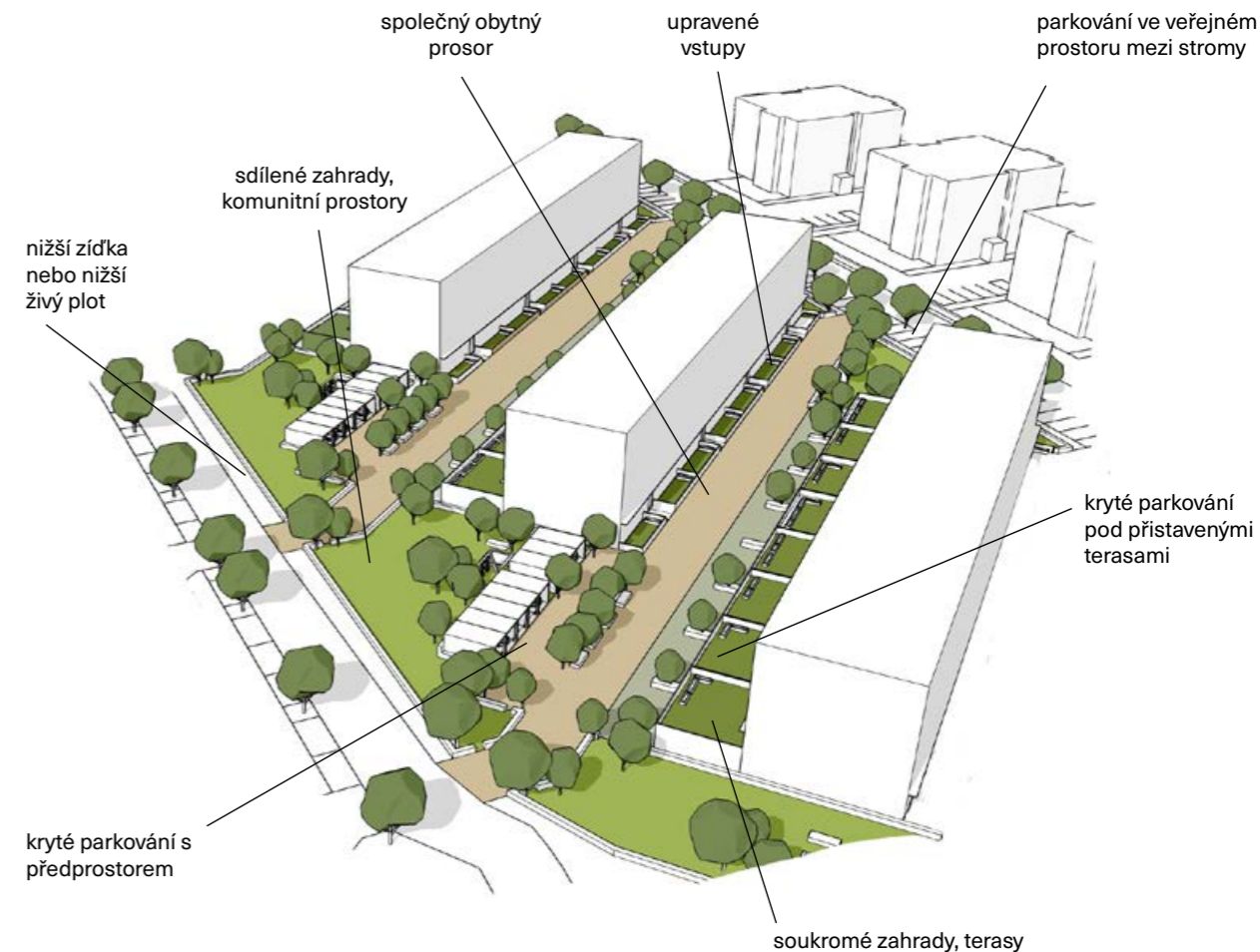
Dále se mění veřejný prostor u domů z jižní strany na soukromé zahrady. Pro obyvatele vyšších pater vznikají sdílené zahrady a komunitní prostory mezi domy, kde mohou vzniknout menší zahrádky, sezení, společné zázemí apod. Uprostřed celého bytového bloku je veřejný prostor pro rekreaci.

společný polosoukromý multifunkční vnitřní prostor [SFA Wuerzburg Brunostrasse]

forma předělů a plotů

B Západní část sídliště

V úpravě prostoru mezi deskovými domy byla využita morfologie terénu, přístavbami vznikly jak soukromé zahrady/terasy tak kryté parkování pro obyvatele sousedního domu. Mezi domy tak vzniká prostor charakteru vnitřního dvorku. Ač se podíl zelených ploch snižuje a dostává vedle domů, vznikají zde intenzivně využívané a kultivované sdílené prostory pro všechny obyvatele domu.

možné řešení vstupů [STADTUMBAU - HAUS 5, HAUS 8]

materiálové řešení obytného prostoru

Zdroje

Literatura:

KROUPA, Pavel a kolektiv autorů. Historie a kulturní dědictví Nepomucka. Společnost přátel starého Nepomuka, Nepomuk 2013.

KROUPA, Pavel (2009): Urbanistický vývoj a památkové hodnoty města Nepomuk.

KOHOUT, Michal, FILIP Tittl: Morfologie a adaptabilita pražských sídlišť. Stavba. sr 62-69. 1/2013.

KOHOUT, Michal, ŠTÁFEK František, TICHÝ David, TITTL Filip: Můj dům, naše ulice 2015

RÝPAR, Vít, Domy v krajině: tvorba vesnického prostředí, 2013

Mapy:

I. vojenského mapování: <http://oldmaps.geolab.cz/>

Mapy stabilního katastru: <http://archivnimapy.cuzk.cz/>

Mapové snímkování z 50. let: <http://kontaminace.cenia.cz/>

Webové zdroje:

Společnost přátel starého Nepomuka: <http://starynepomuk.cz>
http://starynepomuk.cz/?page_id=4
http://starynepomuk.cz/?page_id=265

Oficiální stránky města Nepomuk: <http://www.nepomuk.cz>
<http://www.nepomuk.cz/cs/mesto-nepomuk>

Sčítání obyvatel: <https://www.czso.cz/csu/sldb>

Fotografie:

Autor, Lukáš Havelka, Eliška korčáková, Marie Kadlecová

str.98 http://www.sfa.de/files/Projekte/Wuerzburg%20Brunostrasse/SFA_Wuerzburg_Brunostrasse_05.jpg

str.99 <http://www.competitionline.com/de/projekte/43969>

Konzultace:

doc. Ing. arch. Michal Kohout

Ing. arch. David Tichý, PhD.

Ing.arch. Filip Tittl

Ing. arch. Petr Preininger

